

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Työvoimakoulutuksen linjaukset vuodelle 2017

Uudenmaan ELY-keskus

5.8.2016

Sisältö

1 Johdanto	3
2 Uudenmaan kehitysnäkymät.....	3
3 Ammatillisen koulutuksen kehitysnäkymät	5
4 Työvoimakoulutuksen seurantatietoa	7
4.1 Työvoimakoulutuksen tarjonta ja kysyntä	7
4.2 Työvoimakoulutuksen vaikuttavuus	9
4.3 Työvoimakoulutuksen aloittaneet koulutustaustan mukaan	11
4.4 Työvoimakoulutuksen opiskelijapalaute OPAL.....	14
5 Työvoiman kysyntä ja tarjonta.....	15
5.1 Ennakointitiedon lähteitä	15
5.2 Työvoiman kysyntä ja tarjonta Uudellamaalla vuoteen 2020	16
5.3 Kohtaantoennuste	19
6 Osaamistarpeet.....	20
7 Linjaukset ammatillisen työvoimakoulutuksen suuntaamiselle vuonna 2017	22

Liite 1: Uudenmaan ammattibarometri, I / 2016

Liite 2: Työmarkkinanäkymä 2015-2020, ForeAmmatti

Liite 3: Yhteishankintakoulutukset ja F.E.C-koulutukset

1 Johdanto

Uudenmaan ELY-keskus on laatinut linjaukset vuoden 2017 työvoimakoulutuksen hankintojen suunnittelun ja toteutuksen tueksi. Linjausten tavoitteena on vaikuttaa työvoimakoulutuksen hankintojen suuntaamiseen ja koulutuksen kohdentamiseen eri asiakasryhmille. Raportti keskittyy ammatilliseen koulutukseen ja siinä esitettyä ennakointitietoa voidaan käyttää myös laajemmin koulutussuunnittelun tukena. Raporttiin koottu tieto on tarkoitettu erityisesti lyhyen aikavälin työvoima- ja koulutustarpeiden määrittelyn avuksi. Tieto on koottu paljolti ammattiryhmittäin.

Raportin alussa luvuissa 2 ja 3 esitellään lyhyesti sekä Uudenmaan että ammatillisen koulutuksen kehitysnäkymiä. Tämän jälkeen tehdään katsaus toteutuneeseen ammatilliseen työvoimakoulutukseen.

Luvussa 5 esitellään ennakointitiedon lähteitä ja alueelle laadittujen työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaatoennusteiden tuloksia sekä hahmotetaan erityisesti lähivuosien koulutustarvetta Uudellamaalla. Luvussa 6 tuodaan esille osaamistarpeista kerättyä tietoa ja tiedon lähteitä. Raportin lopussa tehdään ennusteiden ja seurantatiedon pohjalta johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia koulutusten kohdentamiseen vuonna 2017.

Vuosi sitten julkistetun hallitusohjelman mukaan Suomen vahvuuksia ovat tulevaisuudessa bio- ja kiertotalous, puhtaat teknologiat ja digitalisaatio. Hallitusohjelmassa on korostettu vahvasti myös yrittäjyyden merkitystä. Viime aikoina on tuotu yhä useammin esille, että Suomen tuleva talouskasvu ja uudet työpaikat syntyvät yhä selvemmin pk-yrityksissä. Edelleen myös työ- ja elinkeinoministeriön ELY-keskuksiin kohdentamassa tulohajauksessa vuodelle 2017 tuodaan esille, että toimijoiden aktiivointia ja hankerahoitusta suunnataan yritysten kasvuun, kansainvälistymiseen ja uudistuvaan liiketoimintaan etenkin bio- ja kiertotaloudessa, cleantechissa, digitaalisuudessa ja terveysalalla.

Etlatieto Oy:n tämän vuoden digibarometrin mukaan Suomella on maailman parhaat edellytykset hyötyä syvenevästä digitalisoitumisesta. Kärkipaikasta huolimatta digitaalisuus on edelleen Suomelle suuri, pitkälti hyödyntämätön mahdollisuus. Rahoituspalvelut ovat Suomen digitalisaation johtotähti, kaupan alalla suomalaisyritykset jäävät kuitenkin kauas esimerkiksi Ruotsin taakse.

Hallitusohjelmassa oleva tavoite nostaa koko maan työllisyysaste 72 prosenttiin on muodostunut yhä keskeisemmäksi tavoitteeksi. Työllisyysastetta koskeva tavoite on kuitenkin pysytellyt tois- taiseksi kaukana. Työllisyystilanteessa on kuitenkin näkynyt pieniä merkkejä paremmasta ja työ- ja elinkeinoministeriö on toukokuussa 2016 julkistamassaan lyhyen ajan työmarkkinaennusteessa arvioinut työllisyyden kohenevan tänä vuonna hieman. Hyviä merkkejä näkyy eritoten rakennus- alalla, ja pulaa työntekijöistä on sosiaali- ja terveysalalla sekä myyntitöissä.

2 Uudenmaan kehitysnäkymät

Koko maan tasolla suurin työllisyyden kasvu on tapahtunut vuonna 2015 terveyspalveluissa, joissa työpaikkoja on nettona syntynyt 10 000 lisää. Informaatio ja viestintä –toimialalla työpaikkojen määrä on lisääntynyt 6 000:lla, kuten hallinto- ja tukipalvelutoiminnassakin. Kiinteistön- ja maise- manhoidossa työllisyys on kasvanut vuodessa 4 000 hengellä. Koko maan tiedot selviävät työ- ja elinkeinoministeriön Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2015 -analyysistä, joka julkaistiin 15.6.2016 (TEM analyseja 72/2016).

Huhtikuussa julkistetun TEM:n Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2016 –julkaisun mukaan alueet ennakoivat, että talouskehitys kääntyy alueilla pikkuhiljaa parempaan suuntaan. Alueet ovat näkemyksissään kuitenkin varsin varovaisia ja kasvuodotukset ovat maltillisia. Arvioidaan myös, että työttömyyden kasvu on taittumassa ja työpaikkoja avautuu aiempaa enemmän. Vaikka työmarkkinat ovatkin piristymässä, odotetaan pitkäaikaistyöttömien määrän kasvavan edelleen. Myös ulkomaalaisten korkea työttömyys nähdään alueilla haasteellisena. Seuraavassa esille nostetut Uudenmaan kehityssuunnat perustuvat lähinnä em. julkaisuun.

Uudenmaan toimialarakenne poikkeaa koko Suomen yritysten toimialarakenteesta. Toimialarakenne on lisäksi Uudenmaan eri alueilla erilainen. Pääkaupunkiseutu on vahvasti erikoistunut informaatioon ja viestintään sekä rahoitus- ja vakuutus toimintaan. Itä- ja Länsi-Uusimaa ovat vahvoja teollisuusalueita. Rakentaminen sekä kone- ja metalliteollisuus ovat melko suuria toimialoja Keski-Uudellamaalla. Keski-Uuttamaata ja pääkaupunkiseutua yhdistää tukkukappi suurena työllistäjänä.

Rakentaminen keskittyy jatkossakin Uudellemaalle, mitä maahanmuutto sekä nettomuutto muualta Suomesta edesauttavat. Rakentamisen volyymit jatkavat Uudellamaalla kasvua. Talonrakentamisessa korjausrakentaminen on Uudellamaalla noussut liikevaihdollisesti uudistuotannon tasoa korkeammaksi. Korjausrakentaminen on Kiinteistöliiton 3.5.2016 julkistaman Korjausrakentamisbarometrin mukaan edelleen hienoisessa kasvussa. Voimakkainta kasvu on pääkaupunkiseudulla. Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2016 –julkaisun mukaan geo- ja aurinkoenergiaa tullaan hyödyntämään yhä enenevässä määrin uudessa rakennuskannassa. Puutalorakentaminen on Uudellamaalla jo tällä hetkellä kasvussa. Jatkossa puutalorakentamisen merkitys tulee entisestään kasvamaan.

Matkailu- ja ravintolapalveluissa on Uudellamaalla kasvumahdollisuuksia. Kaupan alan näkymät ovat edelleen heikot kotimaisen kysynnän laskun johdosta ja alan rakennemuutos digitalisaation myötä jatkuu. Liike-elämän palvelut on pystynyt kasvamaan taantumankin aikana. Liike-elämän palveluissa työskentelevien keskimääräinen koulutusaste on varsin korkea, joten alan kasvu luo hyvät mahdollisuudet korkeakoulusta valmistuville.

Terveystieteiden- ja sosiaalialalla työllisten määrän on ennustettu kasvavan nimenomaan yksityisellä sektorilla. Kaiken kaikkiaan kiinnostus yrittäjyyteen on Uudellamaalla selvässä nousussa. Elektroniikkateollisuudessa eniten kasvaa terveysteknologia, mikä on pitkälti keskittynyt pääkaupunkiseudulle. Terveysteknologian lähitulevaisuuden näkymät ovat erinomaiset.

Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2016 –julkaisun mukaan Uudellamaalla on em. lisäksi tulevaisuudessa valtava potentiaali cleantechin, kiertotalouden ja biotalouden osalta. Digitaalisuus liiketoiminnassa on edelleen varsin perinteisellä pohjalla ja Uudellamaalla tuottavuuden parantaminen ja kustannusten hallinta digitalisaation kautta on pk-yrityskentässä suuri haaste. Alueella on kuitenkin pk-yrityksissä yleisesti tehty konkreettisia toimia digitalisaation edistämiseksi.

Työpaikkojen määrä on ollut Uudellamaalla kasvussa muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta viimeisen kahden vuoden ajan. Eniten avoimia paikkoja on perinteisesti ollut kaupan alalla, matkailu- ja ravintolapalveluissa, logistiikassa sekä terveydenhoito- ja sosiaalialan ammattiteissa. Vähittäiskaupan laskenut myynti on Uudellamaalla kuitenkin selkeästi heijastunut rekrytointeihin. Myyjien avoimien paikkojen määrä on ollut viimeisen puolen vuoden ajan voimakkaassa laskussa.

Rakennusalan lähitulevaisuuden näkymät näyttävät Uudellamaalla valoisilta isojen infraprojektien, asuinalueiden laajentumisen, merkittävien hotelliprojektien ja korjausrakentamisen volyymien kasvun myötä. Etenkin talonrakennuspuolella ulkomaalaisten työntekijöiden määrä näyttää edelleen pysyvän korkealla tasolla. Arviolta 30 prosenttia Uudenmaan rakennusalan työllisistä on ulkomalaisia.

Alueellisten kehitysnäkymien mukaan Uudenmaan merkittävimmät kasvualat tulevat lähitulevaisuudessa rakentumaan todennäköisesti **informaatio ja viestintäsektorin, liike-elämän palveluiden, matkailu- ja ravintolapalveluiden, rakentamisen, terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden sekä terveysteknologian osalle.**

Monien ennusteiden mukaan Uudellamaalla syntyy tulevaisuudessa eniten työpaikkoja sosiaali- ja terveystalouteen. Mm. Uudenmaan liiton alueellistamassa VATT:n ennusteissa arvioidaan, että ala nousee Uudellamaalla ohi tukku- ja vähittäiskaupan. Ennusteen perusteella vuoteen 2030 mennessä Suomeen tulevista työpaikoista pääosa sijaitsee Uudellamaalla ja suhteessa eniten työvoimaa tullaan tarvitsemaan läntisellä ja itäisellä Uudellamaalla, joiden asukkaat ovat keskimääräistä iäkkäämpiä ja työvoimapoistuma siksi suuri.

PKS ennakkointityössä vuonna 2015 tehdyn selvityksen mukaan työvoiman kysynnän rakenteen muutos näkyy pääkaupunkiseudulla: kouluttamattomien työmarkkinat ovat katoamassa, perusasteen työpaikkamäärä on puolittunut ja korkea-asteen koulutettujen kysyntä kaksinkertaistunut 1987–2012. (Pääkaupunkiseudun koulutus ja osaaminen - kohti vuotta 2030).

Uudenmaan liitto on selvityksessään Uudenmaan työllisyyskehitys 2007–2015 todennut, että vaikka Uudenmaan työtilanne on edelleen hieman parempi kuin koko maassa, niin ero on pienentynyt viime vuosina. Selvityksessä kiinnitetään huomiota myös siihen, että korkea koulutus ei suojaa työttömyydeltä enää läheskään yhtä hyvin kuin aiemmin. Uudellamaalla mm. kaupallisen alan korkeasti koulutettujen työttömyys on pahentunut erittäin merkittävästi kahdeksassa vuodessa, loka-kuusta 2007 lokakuuhun 2015. (Uudenmaan liiton julkaisuja E 167 – 2016) Korkeasti koulutettujen työttömyys on Uudellamaalla kasvanut jo pidempään suhteellisesti muita koulutusasteita enemmän, vaikka ero saattaa olla nyt hieman tasaantumassa. Alueelliset kehitysnäkymät –julkaisun mukaan korkeasti koulutettujen osalta työttömyys on Uudellamaalla ollut korkein tradenomeilla, kauppatieteiden maistereilla, ekonomeilla ja kenties ehkä hiukan yllättäen terveydenhuollon AMK-tutkinnon suorittaneilla.

Toisaalta on tuotu esiin, että Suomenkin työmarkkinat ovat polarisoitumassa, eli keskipalkkaisten ammattien työvoimaosuus korkea- ja matalapalkkaisiin ammatteihin verrattuna on laskenut. Ns. keskiluokkaisten/keskipalkkaisten ammattien tilalle on syntynyt korkeapalkkaisia asiantuntijatehtäviä sekä matalasti palkattuja palvelutehtäviä. Käytännössä polarisaatio tarkoittaa työmahdollisuuksien suhteellista vähentymistä keskipalkkaisilta tuotanto- ja toimistotyöntekijöiltä (Työmarkkinoiden polarisaatio Suomessa, VATT Muistiot 33, 2013).

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) 21.6.2016 julkaiseman työllisyyskatsauksen mukaan seuraavissa ammateissa oli toukokuun 2016 lopussa eniten työttömiä: ei ammattia tai ammatti ei tiedossa, myyjät, yleissihteerit, mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat sekä rahdinkäsittelijät ja varastotyöntekijät ym. Uudellamaalla oli kesäkuun lopussa 48 % koko maan ulkomaalaisista työttömistä.

Uusia avoimia työpaikkoja oli huomattavasti viime vuotta enemmän. Eniten uusia avoimia paikkoja oli seuraavissa ammateissa: myyntiedustajat, myyjät, puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjät sekä toimisto- ja laitossiivoajat.

3 Ammatillisen koulutuksen kehitysnäkymät

Hallitusohjelman yhtenä kärkihankkeena on ammatillisen koulutuksen reformi. Ammatillisen koulutuksen reformin keskeisinä tavoitteina on nostettu esiin mm. seuraavaa

- Nopeampi, oikea-aikaisempi ja joustavampi vastaaminen työ- ja elinkeinoelämän sekä yksilöiden muuttuviin osaamistarpeisiin
- Osaamistarpeet palveluiden rakentamisen lähtökohtana – tarjontalähtöisyydestä kysyntälähtöisyyteen
- Uudet, joustavat ja asiakaslähtöiset osaamisen kehittämispolut
- Parempi laatu ja vaikuttavuus
- Vahvempi työelämäyhteistyö
- Vahvempi rooli työ- ja elinkeinoelämän kehittämisessä ja innovaatiotoiminnan tukemisessa (Mika Tammilehto, OKM, 10.6.2016)

Hallitus on päättänyt kärkihankkeiden toimeenpanosuunnitelmassaan, että ammatillisen koulutuksen reformissa otetaan käyttöön uusi koulutussopimusmalli. Koulutussopimus korvaisi nykyisen työssäoppimisen. Suunnitelmien mukaan koulutussopimuksessa sovitaan työpaikalla järjestettävästä tavoitteellisesta ja ohjatusta opiskelusta. Se on työpaikan, koulutuksen järjestäjän ja opiskelijan välinen sopimus, joka soveltuu tutkinto- ja ei-tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Koulutussopimus sisällytetään opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Käyttöön on tarkoitus ottaa myös uusi kaikkia koskeva henkilökohtaistamisprosessi sekä jatkuvan hakeutumisen mahdollistavat hakuväylät ja menettelyt.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen rahoitus- sekä ohjausjärjestelmä ovat uudistumassa vuodesta 2018 lukien. Hallitusohjelmassa päätetyn toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformin osana työ- ja elinkeinoministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat syksyllä 2015 sopineet uudesta työnjaosta työvoimakoulutuksen osalta. Toisen ja korkea-asteen kokotutkintoon sekä tutkinnon osiin johtava työvoimakoulutus, osa ei tutkintoon johtavasta ammatillisesti suuntautuneesta työvoimakoulutuksesta, aikuisten perusopetus sekä maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutus ovat siirtymässä OKM:n vastuulle. TEM:n vastuulle hankintatoimena toteutettavaksi ovat jäämässä edelleen pääosa ei-tutkintoon johtavasta ammatillisesti suuntautuneesta työvoimakoulutuksesta sekä maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen roolina on vastata erityisen joustavasti työttömien työnhakijoiden, työttömyysuhan alaisten henkilöiden ja työelämän nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin sekä kasvualojen kysyntään. Työvoimakoulutuksen tavoitteita voidaan tarkastella monesta näkökulmasta. Tärkeää on järjestetyn koulutuksen osuvuus ja toisaalta koulutuksen kohdentuminen oikeille henkilöille.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen osalta yhä keskeisemmäksi ovat nousemassa työelämän tarpeet ja koulutuksen tuloksellisuus. Rahoitusväylästä riippumatta koulutuksen tavoitteena on tulevaisuudessakin henkilön työllistyminen joko palkkatyöhön tai yritystoimintaan tai henkilön pääsy tarvitsemiinsa jatko-opintoihin. Toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa em. seikoilla on merkittävä painoarvo. Työ- ja elinkeinohallinnon rahoittamaan koulutukseen etsitään malleja työvoimakoulutuksen työelämälähtöisimmistä toteutustavoista.

Yritysten kanssa yhteistyössä suunniteltavaa, järjestettävää ja rahoitettavaa yhteishankintakoulutusta kehitetään edelleen sekä lisätään sen tunnettavuutta ja käyttöä. Samalla mietitään mahdollisuuksia laajentaa F.E.C.-koulutusmallin käyttöä ylemmistä asiantuntijatehtävistä. Tarvekohtainen koulutuksen räätälöinti sekä opiskelijavalinnat korostunevat entisestään. Uudellamaalla yhteishankintakoulutuksen opiskelijatyöpäivien osuus ammatillisen työvoimakoulutuksen opiskelijatyöpäivistä oli vuonna 2015 reilu kymmenesosa. (URA-järjestelmä)

Työvoimakoulutus on jatkossakin osa suurempaa koulutustarjonnan kokonaisuutta ja tarjontaa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen muu koulutustarjonta. Tavoitteena on edelleen kehittää toimintamalleja, joissa koulutusohjelma voidaan räätälöidä työttömän henkilökohtaisista lähtökohdista ja eri lähteiden koulutustarjonnasta sekä yhdistää siihen tarvittaessa muita palveluja. Työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen opiskelu on myös suosittu koulutusvaihtoehto. Väylän

ovat valinneet usein jo aiemminkin vankemman koulutus pohjan omaavat henkilöt. Opiskelijamäärä on kasvanut vuosittain.

4 Työvoimakoulutuksen seurantatietoa

Työvoimakoulutuksen seurantatietoa tarkastellaan tässä suurelta osin koulutuksen tavoiteammattiryhmän mukaan. Ammattiryhmittäinen seurantatieto esitetään ISCO-pohjaisen ammattiluokitusjärjestelmän mukaisena.

ISCO-luokitusjärjestelmässä toimiala on toissijainen luokitteluperuste ja näin ollen toimialan ammatit jakautuvat useisiin eri pääluokkiin ja ammattiryhmiin. ISCO-luokituksen pääryhmät ovat: 1 johtajat, 2 erityisasiantuntijat, 3 asiantuntijat, 4 toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät, 5 palvelu- ja myyntityöntekijät, 6 maanviljelijät, metsätyöntekijät ym., 7 rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät, 8 prosessi- ja kuljetustyöntekijät, 9 muut työntekijät, 0 sotilaat ja X ammatteihin luokittelemattomat ryhmät. Jotta koulutuksen toteutumisesta saataisiin enemmän aloittaista näkökulmaa, seurantatietoa esitetään hieman tarkemmalla 2-tason luokituksella.

4.1 Työvoimakoulutuksen tarjonta ja kysyntä

Ammatillisen työvoimakoulutuksen tarjontaa Uudellamaalla tarkastellaan seuraavassa koulutukseen valittujen määrän pohjalta. Koulutuskysynnästä tehdään päätelmiä vertailemalla hakeutumistietoja ja valittujen määriä.

Vuonna 2015 uutta alkavaa ammatillista työvoimakoulutusta oli Uudellamaalla tarjolla lähes neljäsosa vähemmän kuin edellisvuonna. Hakemuksia tuli noin 34 000 ja koulutukseen valittiin hieman yli 8 500 henkilöä. Lukuihin sisältyy yrittäjäkoulutus. Koulutusta järjestettiin eniten hoivapalvelujen ja terveydenhuollon työntekijöiden sekä rakennustyöntekijöiden ammatteihin. Yrittäjäkoulutukseen valittujen määrä oli myös suuri. Rakennustyöntekijöiden sekä kuljetusalan koulutustarjonta väheni, konepaja- ja valimotyöntekijät, asentajat, korjaajat ammattiryhmän puolestaan lisääntyivät selvästi edellisvuodesta.

Taulukkoon 1. on koottu tiedot valittujen määristä niissä ammattiryhmissä, joissa valittuja oli yli 100.

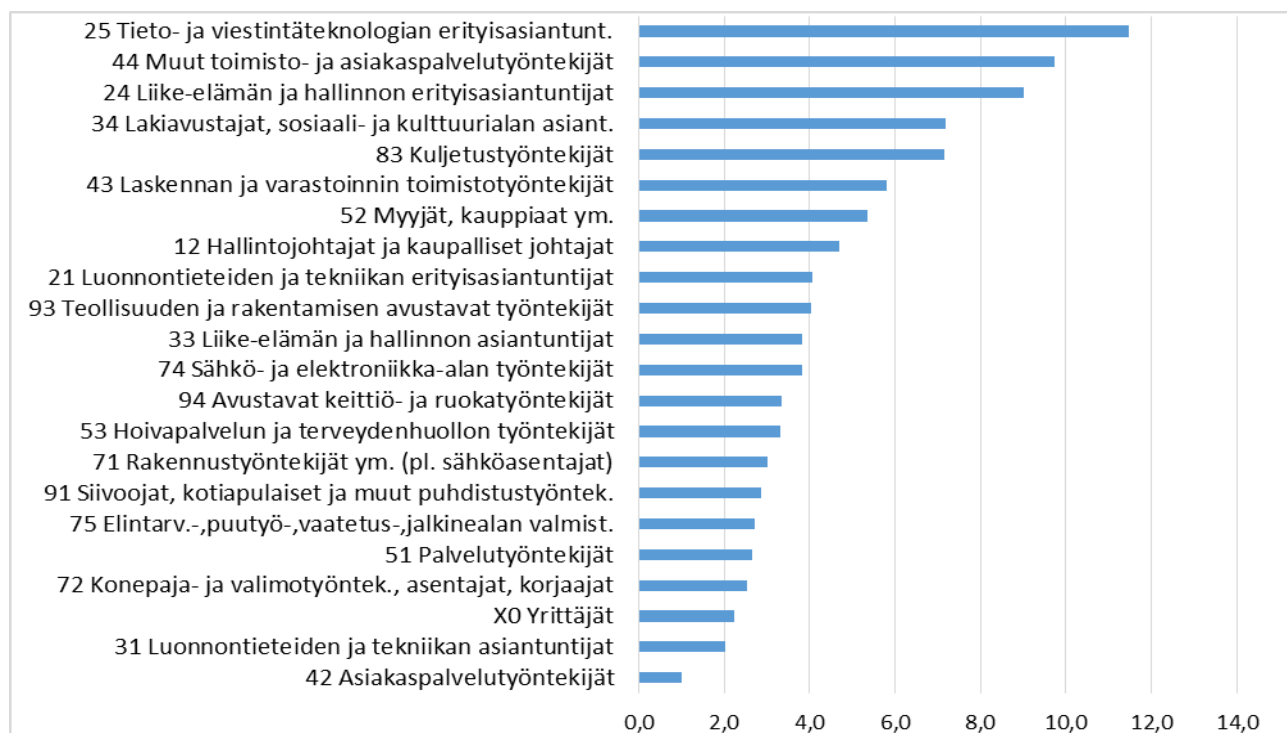
Taulukko 1. Ammatilliseen työvoimakoulutukseen valitut vuonna 2015

Ammattiryhmä	Koulutukseen valitut
53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	1 749
X0 Yrittäjät	990
71 Rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)	804
72 Konepaja- ja valimotyöntek., asentajat, korjaajat	671
83 Kuljetustyöntekijät	497
33 Liike-elämän ja hallinnon asiantuntijat	415
21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat	412
94 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	392
52 Myyjät, kauppiat ym.	304
25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantunt.	226
24 Liike-elämän ja hallinnon erityisasiantuntijat	222

31 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntijat	203
42 Asiakaspalvelutyöntekijät	196
91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntek.	182
44 Muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	169
74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	168
12 Hallintojohtajat ja kaupalliset johtajat	162
43 Laskennan ja varastoinnin toimistotyöntekijät	149
51 Palvelutyöntekijät	149

Lähde: Työnvälitystilasto, raportti 3510

Kuvassa 1 kuvataan ammatillisen työvoimakoulutuksen koulutuskysyntää ammattiryhmittäin Uudellamaalla. Mukaan on otettu ammattiryhmät, joissa on yli 50 koulutukseen valittua. Kuvassa esitetyllä suhdeluvulla kuvataan kysyntää eli sitä kuinka monta hakemusta oli yhtä aloituspaikkaa kohti. Luvut ovat suuntaa-antavia, sillä lukuihin sisältyvät Muutos- ja TäsmäKoulutusten tiedot. Yhteishankintana toteutettavat Muutos- ja TäsmäKoulutukset on tarkoitettu työssäoleville ja hakijajoukko on niissä varsin rajallinen. Ammattiryhmän 53 osalta koulutuksen suosio näyttää myös liian pienelle, sillä koulutuksia on toteutettu osa kerrallaan ja etenemisessä on edellytetty edellisen vaiheen suorittamista. Lähihoitajakoulutukseen on todellisuudessa yli 10 hakijaa koulutuspaikkaa kohti.

Lähde: Työnvälitystilasto, raportti 3510

Kuva 1. Työvoimakoulutushakemusten määrä suhteessa koulutukseen valittujen määrään vuonna 2015 / ammatillinen koulutus

Hakemusten määrä/aloituspaiikka pysyi suunnilleen samana kuin edellisvuonna. Yhtä ammatillisen koulutuksen aloituspaikkaa kohden tuli laskennallisesti 4 hakemusta. Vaihtelu koulutusten ja eri alojen välillä oli kuitenkin suurta.

Myös suurimmissa ammattiryhmissä koulutuskysyntä vaihteli. Kysyntä rakennustyöntekijöiden ammatteihin johtaviin koulutuksiin oli keskimääräistä vähäisempää (3 hakemusta/aloituspaikka). Hoivapalvelujen ja terveydenhuollon työntekijöiden koulutusten suosiota arvioitaessa tulee ottaa huomioon kuvan yläpuolella oleva selvennysteksti. Koulutus oli hyvin suosittua.

Kuvassa 1. esitettyjen ammattiryhmien koulutuksista suosituimpia suhteessa aloituspaikkamäärään olivat tieto- ja viestintäteknologian asiantuntijakoulutukset sekä muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät –ryhmän koulutukset. Tähän jälkimmäiseen ryhmään kuului mm. toimistotyöntekijän, mainossihteerin sekä toimistovahtimestarin luokkiin sijoitettuja koulutuksia, joihin kaikkiin oli aloituspaikkojen tarjontaan verrattuna paljon hakijoita.

Hyvin suosittuja olivat myös liike-elämän ja hallinnon asiantuntijat –ryhmään kuuluvat koulutukset. Kuljetustyöntekijät –ryhmän sekä lakiavustajat, sosiaali- ja kulttuurialan asiantuntijat –ryhmän koulutukset olivat samoin suosittuja (jälkimmäisessä sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat alaryhmä).

Uudellamaalla maahanmuuttajien suuri osuus väestöstä on näkynyt myös työvoimakoulutuksen aloittaneissa, selvimmin toistaiseksi kotoutumiskoulutukseen suunnatun määrärahan lisäyksenä. Ammatillisen työvoimakoulutuksen aloittaneissa ulkomaalaisten (muut EU-kansalaiset tai muut ulkomaalaiset) osuus on pysytellyt edellisvuosien tasolla (18 %).

Kaikki koulutuksen aloittaneet eivät suorita koulutusta loppuun. Keskeyttäneiden osuudet eivät Uudellamaalla vuonna 2015 juurikaan poikenneet edellisvuoden tasosta. Osassa koulutuksia on käytössä kartoitusvaihe, jonka jälkeen valitaan varsinaisessa koulutuksessa jatkavat. Kartoitusvaiheessa karsiutuneita oli noin 10 % kaikista koulutuksen aloittaneista. He karsiutuivat jatkosta ja eivät ole varsinaisesti keskeyttäneitä, vaikka tilastoinnissa tulevatkin keskeyttäneiden määriin.

Noin 4 % koulutuksen aloittaneista keskeytti koulutuksen sijoituttuaan joko koulutusalan tai muihin työhön ja noin 7 % keskeytti muutoin (syinä muu koulutus, terveydelliset, henkilökohtaiset tai muut syyt) ja pieni osa (reilu 1 %) erotettiin. Aivan tarkkoja lukuja ei ole käytössä, sillä em. lisäksi koulutuksen päättäneistä noin 13 %:n osalta keskeyttämisen syy on tuntematon. Suhteellisesti eniten puutteellisia tietoja on ylemmän koulutustason ammattiryhmien koulutuksissa (johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden ammattiryhmien koulutukset) ja palvelu- ja myyntityöntekijöiden ammattiryhmän koulutuksissa.

4.2 Työvoimakoulutuksen vaikuttavuus

Ammatillisen työvoimakoulutuksen ensisijaisena tavoitteena on koulutuksen jälkeinen työllistyminen. Kuvassa 2 on esitetty miten suuri osa koulutuksen suorittaneista on vuonna 2015 työttömänä kolme kuukautta työvoimakoulutuksen jälkeen. Kuvassa ovat mukana ne 2-tason ammattiryhmät, joissa on ollut yli 50 koulutuksen suorittanutta.

Lähde: Työnvälitystilasto, raportti 3410, kouluttava ELY=Uusimaa

Kuva 2. Ammatillisen työvoimakoulutuksen suorittaneista työttömänä 3 kk koulutuksen jälkeen

Niiden koulutuksen suorittaneiden osalta, joista Työnvälitystilastoissa on löydettävissä ammattiryhmittäinen tieto, näytti tilanne heikentyneen edellisvuodesta. Ammatillisen koulutuksen suorittaneista (ilman yrittäjäkoulutuksen suorittaneita) oli työttömänä 42 %. Yrittäjäkoulutuksen suorittaneista luku oli 69 %.

Parhaiten olivat sijoittuneet pienen teollisuustuotteiden kokoonpanijat –ryhmän koulutuksissa olleet. Hyvin olivat sijoittuneet myös liike-elämän ja hallinnon asiantuntijat, hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät, muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät sekä tieto- ja viestintäalan erityisasiantuntijat -ryhmien koulutusten suorittaneet.

Heikoin tulos tästä näkökulmasta oli yrittäjäkoulutuksen suorittaneilla. Myös teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät ryhmän (lähinnä varastoala), rakennustyöntekijät ryhmän ja avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät –ryhmän koulutuksen suorittaneissa työttömien osuudet jäivät korkeiksi.

Suurin koulutettujen määrä oli hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät –ryhmän koulutuksissa olleet. Heistä 34 % jäi työttömäksi eli sijoittuminen oli keskitasoa parempaa. Palvelutyöntekijät sekä myyjät ja kauppiaat –ryhmiin kuuluneiden koulutusten jälkeen sijoituttiin edellisvuotta heikommin. Konepaja- ja valimotyöntekijät, asentajat, korjaajat –ryhmän koulutuksista sijoituttiin edellisvuotta paremmin, kuljetustyöntekijöiden koulutuksista taas hieman heikommin vaikkakin vielä keskiarvoa paremmin.

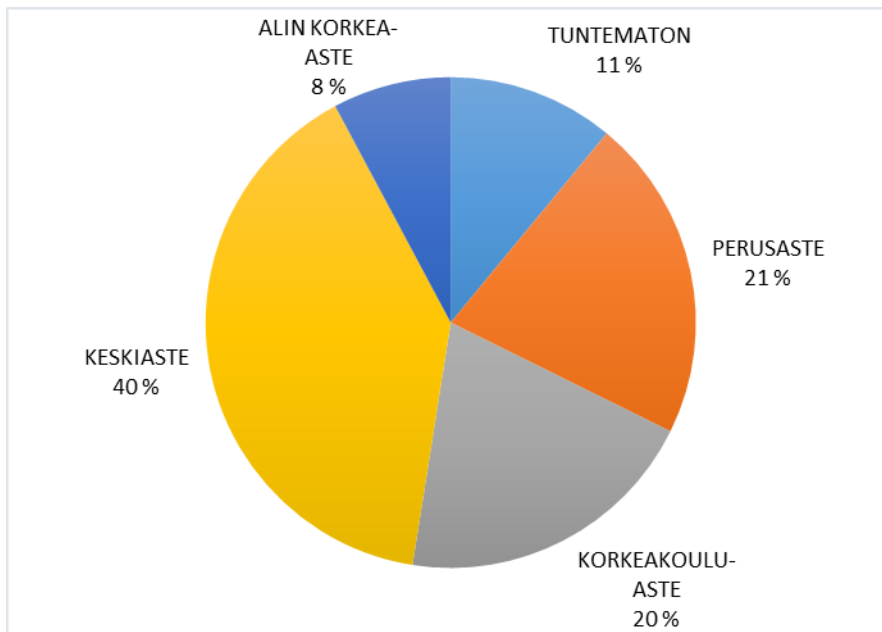
Taulukko 2. Työvoimakoulutuksen suorittaneet ja suorittaneista työttömänä 3 kuukautta koulutuksen jälkeen (tavoiteammattiryhmiä 2-numeron tarkkuudella)

	suorittaneet	työttömänä	
12 Hallintojohtajat ja kaupalliset johtajat	87	37	43 %
21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat	337	157	47 %
24 Liike-elämän ja hallinnon erityisasiantuntijat	227	98	43 %
25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantunt.	302	105	35 %
33 Liike-elämän ja hallinnon asiantuntijat	176	55	31 %
35 Informaatio-, tietoliikenneteknologian asiantunt.	67	28	42 %
44 Muut toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	116	40	34 %
51 Palvelutyöntekijät	215	97	45 %
52 Myyjät, kauppiat ym.	213	109	51 %
53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	1128	382	34 %
71 Rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)	468	263	56 %
72 Konepaja- ja valimotyöntek., asentajat, korjaajat	358	150	42 %
74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	162	75	46 %
75 Elintarv.-,puutyö-,vaatetus-,jalkinealan valmist.	59	27	46 %
82 Teollisuustuotteiden kokoonpanijat	52	10	19 %
83 Kuljetustyöntekijät	438	168	38 %
91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntek.	185	73	39 %
93 Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät	123	74	60 %
94 Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät	282	158	56 %
X0 Yrittäjät	948	651	69 %

Lähde: Työnvälitystilasto, raportti 3410. Tilastossa mukana koulutukset, joissa yli 50 suorittanutta. Vihreä koodi = tilanne parantunut edellisvuodesta, punainen koodi = tilanne heikentynyt edellisvuodesta.

4.3 Työvoimakoulutuksen aloittaneet koulutustaustan mukaan

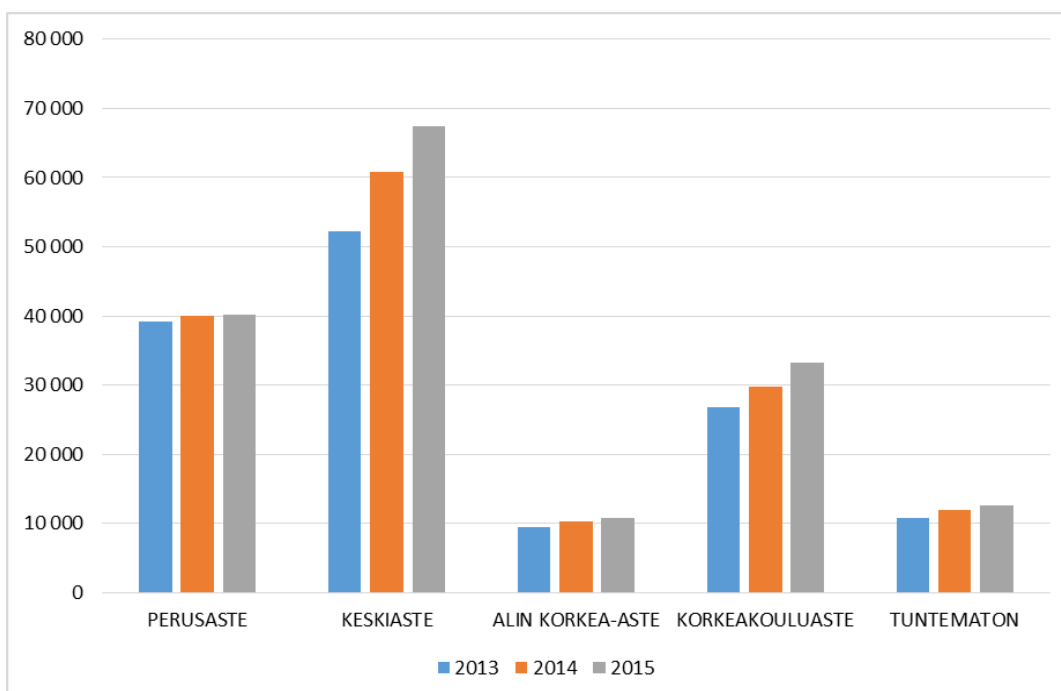
Kuvassa 3 on esitetty ammatillisen työvoimakoulutuksen aloittaneiden koulutustaustaa vuonna 2015. Aloittaneista suurin osa oli keskiasteen/toisen asteen koulutuksen suorittaneita. Pelkän perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus laski aiempien vuosien tapaan edelleen. Korkeakoulusteen (alempi, ylempi ja tutkijakoulutus) suorittaneiden osuus nousi edellisvuodesta. Osuuksia tarkasteltaessa on huomattava, että koulutusaste tuntematon –ryhmän osuus on suurehko (11 %) ja voi vääristää koulutusasteittaista jakoa.

Lähde: Työnvälitystilasto, raportti 3518

Kuva 3. Ammatillisen työvoimakoulutuksen aloittaneet aikaisemman koulutustason mukaan vuonna 2015, Uusimaa

Kuvasta 4 näkyy työttömien työnhakijoiden määrän kehitys Uudellamaalla 2013–2015 koulutusasteittain. Kaikilla asteilla työttömien määrä on lisääntynyt myös viimeisen vertailuvuoden aikana. Erityisesti keskiasteen sekä korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrät ovat lisääntyneet. Koulutusaste tuntematon –ryhmän suuruus vaikeuttaa edelleen tarkempien arviointien tekoa.

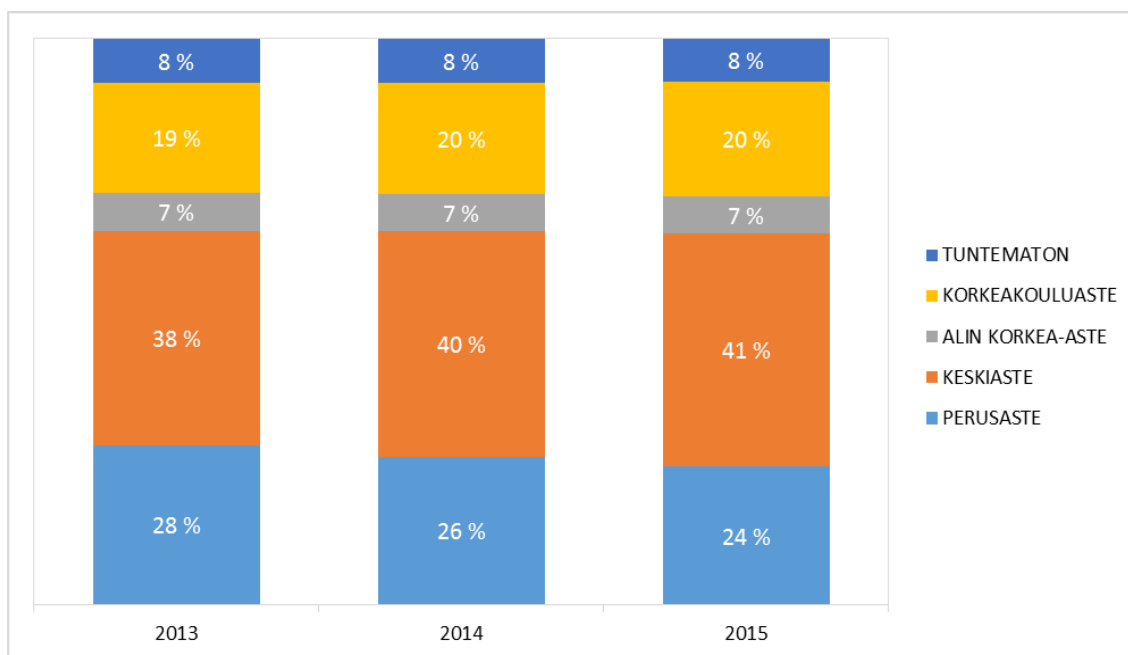

Lähde: Työnvälitystilasto, raportti 1510 (eri työllisyyskoodin hakijat kaudella)

Kuva 4. Työttömien työnhakijoiden määrä Uudellamaalla 2013–2015

Keskimäärin työttömiä oli vuonna 2015 Uudellamaalla vajaa 89 000. (Työnvälitystilasto, raportti 1205, kuukauden lopun tilanteiden vuosikeskiarvo). Viimeisen vuoden aikana on lisääntynyt suhteellisesti eniten vanhempien ikäluokkien (erityisesti yli 60-vuotiaiden) työttömyys (06/2015–06/2016, raportti 1220).

Kuvasta 5 näkyy työttömien työnhakijoiden koulutustaustamuutokset vuodesta 2013. Pelkän perusasteen suorittaneiden osuus työttömistä työnhakijoista on edelleen laskusuunnassa ja oli vuonna 2015 vähentynyt 24 prosenttiin. Keskiasteen/toisen asteen suorittaneiden osuus on noussut. Koulutusaste tuntematon -ryhmän osuus on tässäkin kuviossa suhteellisen suuri.

Lähde: Työnvälitystilasto, raportti 1510

Kuva 5. Työttömät työnhakijat koulutustaustan mukaan Uudellamaalla 2013-2015

Verrattaessa työttömien työnhakijoiden koulutustaustaa ja Uudellamaalla järjestettyä ammatillista työvoimakoulutusta voidaan todeta seuraavaa:

- pelkän perusasteen suorittaneet: ryhmän osuus ammatillisen työvoimakoulutuksen aloittaneista on pienempi kuin ko. ryhmän osuus työttömistä työnhakijoista (aloittaneista 21 % ja työttömistä työnhakijoista 24 %).
- korkeakouluasteen suorittaneet: ryhmän osuus ammatillisen työvoimakoulutuksen aloittaneista kasvoi ja nyt jälleen saavutti ko. ryhmän osuuden työttömistä työnhakijoista (20 % ja 20 %).

Lukuja tarkasteltaessa on huomioitava työvoimakoulutuksen lisäksi koko muu koulutustarjonta. Mm. **omaehtoinen** opiskelu työttömyysetuudella on koko ajan lisääntynyt. Tätä vähintään 25-vuotiaille tarkoitettua väylää ovat käyttäneet erityisesti jo ennestään vankemman koulutuspohjan omaavat ja toisaalta nuoremmat ikäryhmät. Omaehtoinen opiskelu on myös naisvaltaista, päiväs- toin kuin ammatillinen työvoimakoulutus. Uudellamaalla opiskelijoiksi ovat lähteneet edelleen eri-

tyisesti palvelutyöntekijät, myyjät, hoivapalvelujen ja terveydenhuollon työntekijät sekä liike-elämän ja hallinnon asiantuntijat (Työnvälitystilasto, raportti 5410).

Työttömyysetuudella tuetulla omaehtoisella opiskelulla on vuonna 2013 tehdyn selvityksen mukaan merkittävää työllistymisvaikutusta. (TEM raportteja 37/2013)

4.4 Työvoimakoulutuksen opiskelijapalaute OPAL

Taulukossa 3 on esitetty Uudellamaalla järjestetyn ammatillisen työvoimakoulutuksen opiskelijoilta kerätty OPAL-palaute tavoiteammattiryhmittäin. Taulukkoon on valittu kolme keskeistä kysymystä. Opiskelijapalautteissa käytetty arviointiasteikko on viisiportainen (max = 5).

Taulukko 3. Opiskelijapalaute vuonna 2015, ammatillinen työvoimakoulutus (N =1531 vuonna 2015)

Koulutus on lisännyt ammattitaitoani	2015
1 Johtajat	4,0
2 Erityisasiantuntijat	3,9
3 Asiantuntijat	4,0
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	3,9
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	4,1
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	3,5
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	3,9
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	4,0
9 Muut työntekijät	4,2
YHT	4,0

Voin hyödyntää koulutuksessa oppimaani työelämässä	2015
1 Johtajat	4,3
2 Erityisasiantuntijat	3,9
3 Asiantuntijat	4,1
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	3,9
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	4,2
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	3,5
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	4,0
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	4,0
9 Muut työntekijät	4,3
YHT	4,1

Arvio koulutuksen onnistumisesta kokonaisuutena	2015
1 Johtajat	4,0
2 Erityisasiantuntijat	4,1
3 Asiantuntijat	4,1
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	3,9
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	4,1
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	3,5
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	4,0
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	4,0

9 Muut työntekijät	4,4
YHT	4,1

Lähde: OPAL.

Uudenmaan OPAL-tuloksissa ei ollut juurikaan eroa koko maan keskiarvoon verrattuna. Arviot olivat keskimäärin varsin hyviä ja arvioinnit aavistuksen paranivat edellisvuodesta. Parhaan arvion saivat vuonna 2015 muut työntekijät –ryhmään kuuluneet koulutukset. Tähän sisältyi siivoojat sekä rakentamisen avustavat työntekijät –ryhmiin kuuluneita koulutuksia.

Muiden kuin taulukossa esitettyjen OPAL-kysymysten vastausten osalta voi todeta, että parhaan arvioinnin saivat aiempien vuosien tapaan kouluttajien asiantuntemus ja ammattitaito sekä opettajien ja opiskelijoiden vuorovaikutuksen sujuminen. Näitä koskeneiden kysymysten arviointien keskiarvot olivat 4,2.

Kehittämistarvetta koettiin olevan edelleen hieman

- oppimistarpeen, aikaisemman koulutuksen ja työkokemuksen huomioon ottamisessa henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa laadittaessa sekä
- työssäoppimisen sisällön ja tavoitteiden sopimisessa.

Näiltä osin vastausten keskiarvo oli 3,8.

Vuonna 2015 vastausprosentti pysytteli suunnilleen edellisvuoden tasolla (Uudellamaalla nyt noin 77 %, koko maassa 82 %). Johtajat sekä erityisasiantuntijat –ryhmiin kuuluneissa koulutuksissa vastausprosentit jäivät alhaisimmiksi.

5 Työvoiman kysyntä ja tarjonta

5.1 Ennakointitiedon lähteitä

Lyhyen tähtäimen koulutustarpeiden ennakkoinnin apuna on käytössä Foredata Oy:n kehittämä suunnittelumalli. Mallilla pyritään kuvaamaan työvoiman kysyntää ja tarjontaa sekä näiden kohtaamista lähivuosina. Mallin perusteella tuotettua ja jatkuvasti päivittyvää aineistoa löytyy ForeAmmatti-palvelusta (www.foreammatti.fi). Tieto on saatavissa alueellisesti ja ammattiryhmittäin.

Ammattibarometri puolestaan kertoo työ- ja elinkeinotoimistojen näkemyksen keskeisten ammattien kehitysnäkymistä lähitulevaisuudessa. Ammattibarometri laaditaan kaksi kertaa vuodessa. Vuoden 2016 julkaisupäivät ovat huhtikuussa ja syyskuussa. Ammattien työmarkkinanäkymien arvio tehdään TE-toimistoissa, joissa TE -toimiston asiantuntijat arvioivat noin 200 ammatin työvoiman kysyntänäkymiä ja työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainon kehitystä puoleksi vuodeksi eteenpäin. Työ- ja elinkeinotoimistot perustavat arvionsa työnantajilta ja työnhakijoilta haastattelujen ja työnantajäkäyntien kautta saamiinsa tietoihin sekä mm. barometrien ja seurantajärjestelmien tietoihin. Uudenmaan huhtikuun 2016 arvioinnista on kooste liitteessä 1.

Ammattibarometri löytyy myös internet-osoitteesta www.ammattibarometri.fi.

Ammattibarometrin arvioinnit löytyvät tarvittaessa erikseen pääkaupunkiseudusta, muusta Helsingin seudusta, Porvoon seudusta ja Raaseporista.

Uudellamaalla on jo pitkään toiminut ennakointiyhteistyön toteuttamista edistävä ja ammatillisen osaamisen laadulliseen kehittämiseen paneutuva Ennakointikamari www.ennakointikamari.fi, jonka sivuilta löytyy toimialakohtaisten ennakointikamarien materiaalia. Sivujen Aineistopankista löytyy

linkki kesällä 2015 valmistuneeseen julkaisuun Pääkaupunkiseudun koulutus ja osaaminen –kohti vuotta 2030.

Uudenmaan liiton tietopalvelusivuilta löytyy Uuttamaata koskevaa ennakointi- ym. tietoa ja analyysijä <http://www.uudenmaanliitto.fi/tietopalvelut/uusimaa-tietopankki>.

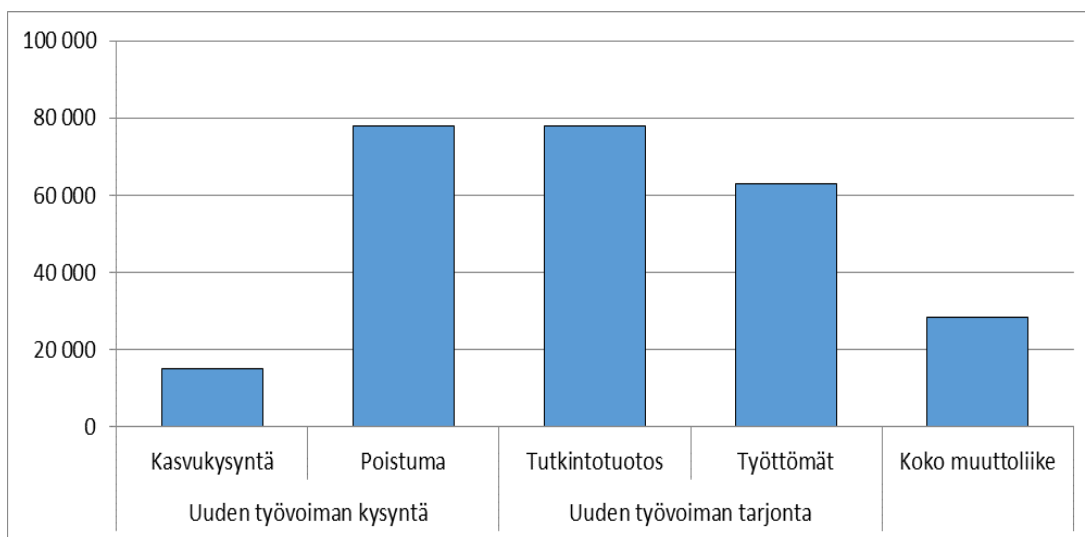
Huhtikuussa 2015 julkaistussa tutkimuksessa *Työvoiman tarve Suomen taloudessa vuosina 2015–2030* (VATT 181/15) tarkastellaan Suomen talouden rakenteellista kehitystä erilaisten tulevaisuusskenaarioiden avulla. Painopiste tutkimuksessa on työvoiman tarpeen eli toimialoittaisen ja ammattiryhmittäisen työvoiman kysynnän kehityksen arvioinnissa. Työvoiman tarvetta koskevat ennakointitulokset toimivat pohjatietoina koulutustarpeen ennakoinnille. Raportti löytyy osoitteesta http://www.vatt.fi/file/vatt_publication_pdf/t181.pdf

Mm. edellisen pohjalta on kesällä 2015 tehty ehdotus koulutustarjonnan valtakunnallisiksi tavoitteiksi vuodelle 2020. Tämä julkaisu *Suomi osaamisen kasvu-uralle, Ehdotus tutkintotavoitteista 2020-luvulle* (OKM, 2015:14) löytyy osoitteesta <http://minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2015/liitteet/tr14.pdf?lang=fi>

Osoitteesta <http://www.oph.fi/tietopalvelut/ennakointi> löytyvät Opetushallituksen ennakointisivut, joilta löytyy mm. linkkejä koulutusaloiksi ennakoitiselvityksiin.

5.2 Työvoiman kysyntä ja tarjonta Uudellamaalla vuoteen 2020

Uuden työvoiman kysyntää ja tarjontaa Uudellamaalla on arvioitu seuraavassa tarkemmin ForeAmmatti-palvelun tietojen pohjalta. Arvio kuvaa ajanjaksoa 2015–2020. Tiedot on poimittu palvelusta heinäkuussa 2016.

Lähde: ForeAmmatti

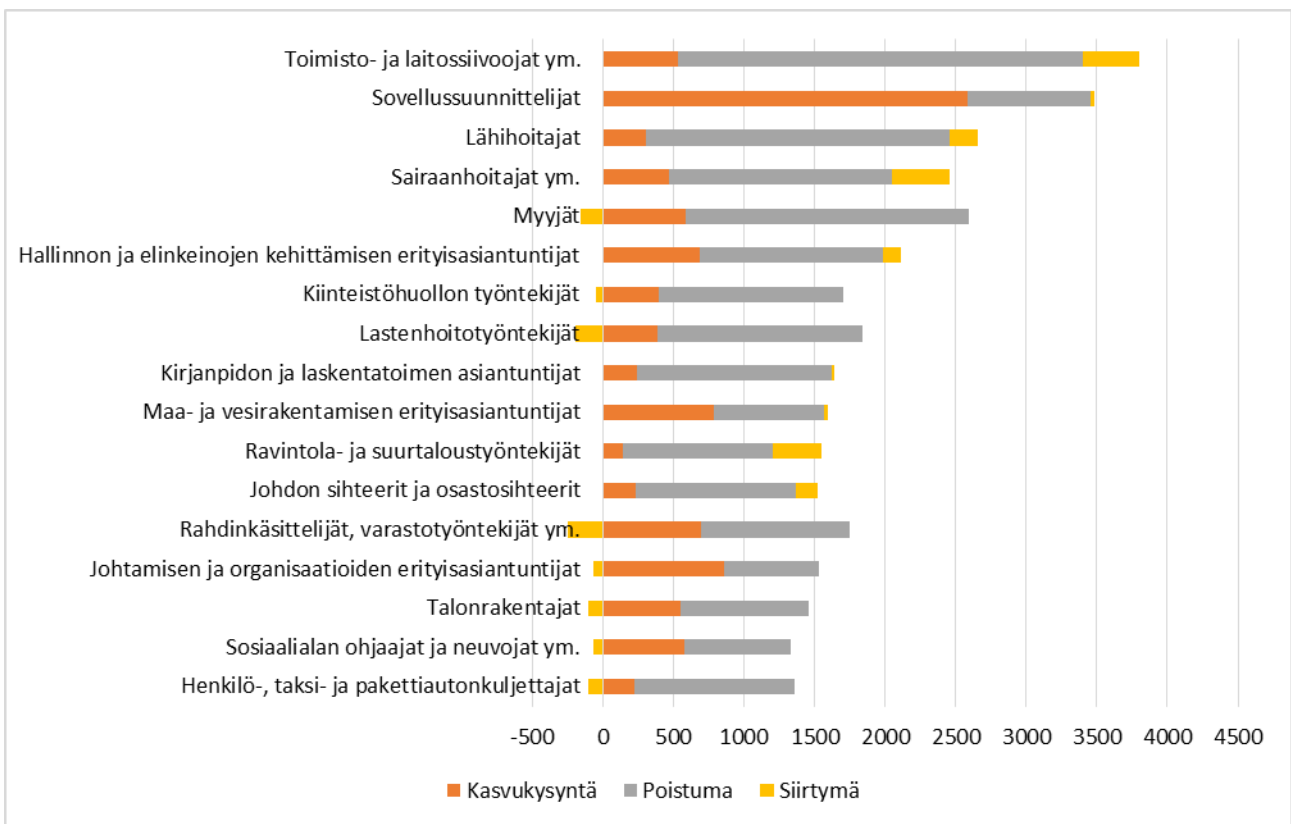
Kuva 6. Uuden työvoiman kysyntä ja tarjonta Uudellamaalla 2015–2020

Uuden työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhdetta Uudellamaalla on havainnollistettu kuvassa 6. Uuden työvoiman kysyntä muodostuu ennustetusta työllisten määrän muutoksesta sekä poistumasta. Poistuma on näistä merkittävämpi.

Uuden työvoiman tarjonta on arvioitu tutkintotuotoksen, työttömien määrän ja muuttoliikkeen pohjalta. Pääosa tarjonnasta muodostuu tutkinnon suorittaneista ja työttömien osuudesta. Maan sisäinen muuttoliike ja maahanmuutto sekä maastamuutto vaikuttavat myös työvoiman tarjontaan Uudellamaalla. Uuden työvoiman tarjonta on ForeAmmatti-palvelun työttömät ja muuttoliikkeen huomioon ottavan laskentatavan mukaan lähivuosina suurempaa kuin kysyntä. Esitettyä tarjontaa saattaa todellisuudessa hieman vähentää se, että sama henkilö kuuluu useampaan ryhmään tai suorittaa useamman tutkinnon. Pelkkä nuorisosaasteen tutkintotuotos ei kuitenkaan riitä korvaamaan uuden työvoiman kysyntää Uudellamaalla.

Uuden työvoiman kysyntä ammattiryhmittäin

Seuraavassa kuvassa (kuva 7) näkyvät ne ammattiryhmät (2-nrotasolla), joissa ForeAmmatti-palvelun ennusteen mukaan avautuu Uudellamaalla eniten uusia työpaikkoja vuosina 2015–2020. Tarkastelussa on huomioitu kasvukysyntä, poistuma sekä myös työllisten ammattisiirtymät.

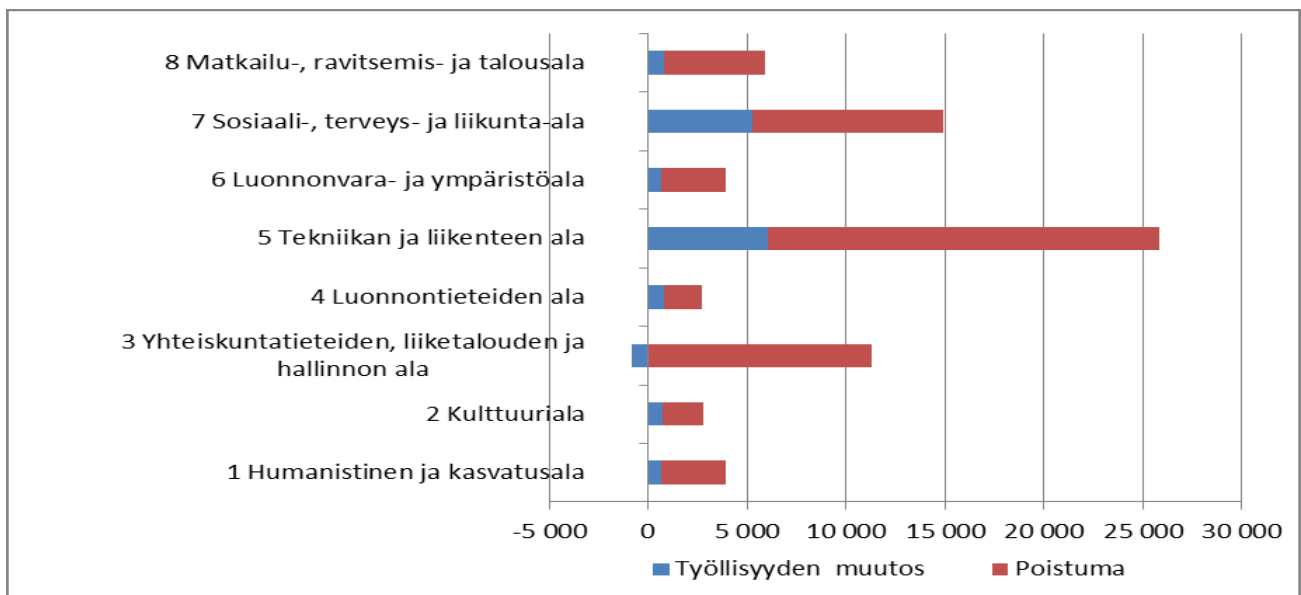
Lähde: ForeAmmatti

Kuva 7. Uuden työvoiman kysyntä Uudellamaalla 2015–2020

Ennusteen mukaan vuoteen 2020 mennessä Uudellamaalla avautuu määrällisesti eniten työpaikkoja toimisto- ja laitossiivoojille, sovellussuunnittelijoille ja lähihoitajille. Näistä lähihoitajilla sekä siivoojilla poistuman osuus on suuri. Sovellussuunnittelijoille on taas ennustettu uusien työpaikkojen tuomaa kasvukysyntää.

Pidemmällä aikavälillä työpaikkojen kehityksestä on tehty mm. seuraavia ennusteita:

- Uudellamaalla vuoteen 2030 mennessä avautuu eniten työpaikkoja sosiaali- ja terveyspalveluihin. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta on suuri ja kasvava alue. Erilaisten konsultti- ja tutkimusyriyten ja hallinto- ja tukipalvelujen on arvioitu lisääntyvän. Suhteellisesti eniten kasvaa tällä hetkellä taiteen, viihteen, virkistystyksen ja erilaisten yksilöille suunnattujen palvelujen alue. Määrällisesti eniten Uudellamaalla katoaa tukku- ja vähittäiskaupan töitä ja suhteellisesti eniten sähkö- ja elektroniikkateollisuuden työpaikkoja. (Uudenmaan liiton ja PKS ennakkoinnin VATT:in aineiston pohjalta laatimat selvitykset)
- koko maan tasolla vuoteen 2030 mennessä työvoiman kysynnän lisäys on suurinta tekniikan ja liikenteen sekä sosiaali- ja terveysalan koulutusaloilla. Työvoiman kysynnän ennakoitaan kasvavan kaikilla muillakin koulutusaloilla lukuun ottamatta yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan koulutusala. Alan tutkinnon suorittaneita tarvitaan kuitenkin merkittävä määrä poistuman korvaamiseen eri toimialoilla. Lisäksi poistumaa korvaavien työntekijöiden kysyntä on erityisen suuri aloilla, joilla tarvitaan tekniikan ja liikenteen ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutuksen suorittaneita. (OKM, 2015:14) Kuvassa 8 on esitetty aloittainen arvio.

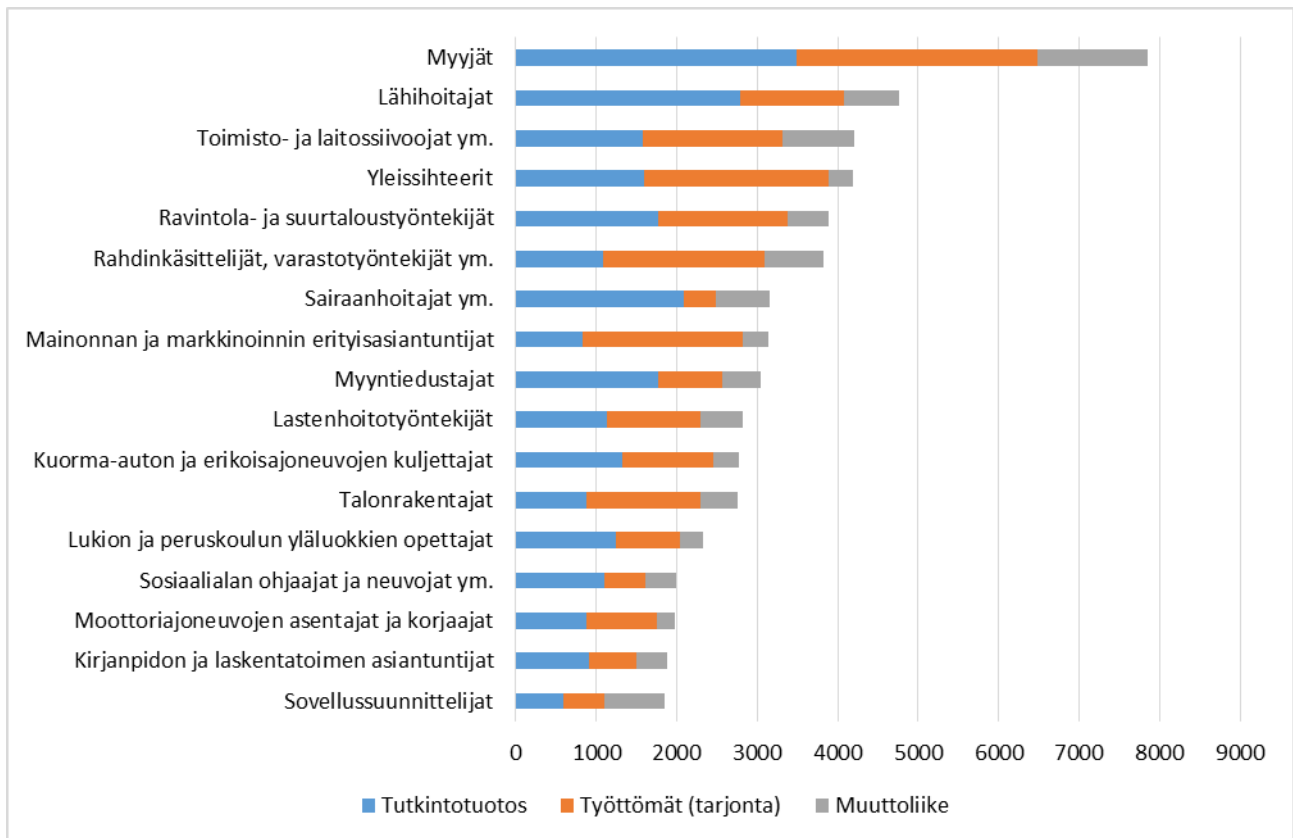
Lähde: OKM, 2015:14

Kuva 8. Avautuvat työpaikat koulutusalan mukaan 2012–2030 keskimäärin vuodessa, koko maa.

Edellä mainittuun julkaisuun sisältyvässä vuoden 2020 koulutustarpeita koskevassa ennusteessa ei ole otettu kantaa aikuiskoulutustarjonnan alakohtaiseen suuntaamiseen. Siinä on kuitenkin tuotu esille toimialoja, joiden uuden työvoimatarpeen tyydyttämiseksi tarvitaan kaikkien työvoimareservien hyödyntämistä. Nämä toimialat ovat kansallisesti erityisesti siivousala, kiinteistönhuoltoala, rakennusala, kuljetusala, sosiaali- ja terveydenhuolto ja kemianteollisuus. Valtakunnallisesti nuorille suunnatun koulutuksen tutkintomäärän vähennystä ehdotetaan kulttuurialalle, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalle sekä hieman matkailu-, ravitsemis- ja talousalalle.

Uuden työvoiman tarjonta ammattiryhmittäin

Kuvassa 9 on esitetty ne ammattiryhmät, joissa Uudellamaalla uuden työvoiman tarjonta on suurinta 2015–2020. Työvoiman tarjonta-arvio perustuu tutkintotuotoksen, työttömien ja muuttoliikkeen määriin. Muuttoliike sisältää maahanmuuton, maastamuuton sekä maan sisällä tapahtuvan muuttoliikkeen.

Lähde: ForeAmmatti

Kuva 9. Uuden työvoiman tarjonta Uudellamaalla 2015–2020

Uuden työvoiman tarjontaa on Uudellamaalla eniten myyjissä, lähihoitajissa sekä toimisto- ja laitossiivoojissa. Monissa ammattiryhmissä tarjonnasta suuren osan muodostavat työttömät. Sairaanhoitajien ammattiryhmä poikkeaa tässä suhteessa muista kuviossa mukana olevista ryhmistä. Siinä tutkintotuotoksen osuus on suuri.

5.3 Kohtaantoennuste

Seuraavassa taulukossa (taulukko 4) on esitetty työmarkkinatilanne 25 työllisten määrän suhteen suurimman ammattiryhmän (2-nrotasolla) osalta. Taulukossa esitettyjen ryhmien työmarkkinanäkymät vaihtelevat ja paras tilanne on kohtaantoennusteen mukaan sovellussuunnittelijoilla.

Taulukko 4. Työmarkkinanäkymät suurimmissa ammattiryhmissä 2015–2020.

Ammattiryhmä	
Myyjät	Heikko
Toimisto- ja laitossiivoojat ym.	Normaali
Myyntiedustajat	Heikko
Lähihoitajat	Heikko
Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	Heikko

Sairaanhoidajat ym.	Normaali
Yleissihteerit	Heikko
Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	Heikko
Lastenhoitotyöntekijät	Normaali
Sovellussuunnittelijat	Erittäin hyvä
Talonrakentajat	Heikko
Kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat	Normaali
Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	Heikko
Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym.	Normaali
Hallinnon ja elinkeinojen kehittämisen erityisasiantuntijat	Hyvä
Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	Heikko
Kiinteistöhuollon työntekijät	Hyvä
Laskentatoimen erityisasiantuntijat ja tilintarkastajat	Normaali
Peruskoulun alaluokkien opettajat	Normaali
Lukion ja peruskoulun yläluokkien opettajat	Heikko
Johdon sihteerit ja osastosihteerit	Normaali
Pankki- ym. toimihenkilöt	Heikko
Postinkantajat ja -lajittelijat	Normaali
Henkilö-, taksi- ja pakettiautonkuljettajat	Hyvä
Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat	Heikko

lähde: ForeAmmatti

Liitteessä 2 on esitetty kattavampi ennuste työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannosta vuoteen 2020 ja liitteen lopussa hieman kuvattu miten työmarkkinaennuste muodostuu. Erittäin hyväksi tuleva työmarkkinatilanne on arvioitu parissa kymmenessä osin suhteellisen pienessä ammattiryhmässä. Erittäin heikoksi tilanne on arvioitu huomattavasti useammassa ammattiryhmässä, joista suurin ammattiryhmä on tarjoilijat.

Uuden työvoiman tarvetta voidaan tarkastella myös siitä näkökulmasta, missä ammattiryhmissä on työvoiman kysynnän ja tarjonnan arviot huomioon ottaen määrällisesti eniten työvoimantarvetta, johon ei ennusteen mukaan ole tarjontaa vuoteen 2020 mennessä. Ennusteen pohjalta määrällisesti eniten tätä tarvetta (tarve=uuden työvoiman kysyntä-uuden työvoiman tarjonta) on 2015–2020 ammattiryhmissä sovelluskehittäjät, hallinnon ja elinkeinojen kehittämisen erityisasiantuntijat, maa- ja vesirakentamisen erityisasiantuntijat, johtamisen ja organisaatioiden erityisasiantuntijat sekä rakennustoiminnan tuotantojohtajat ja vähittäis- ja tukkukaupan johtajat. Lukumääräisesti ylitarjontaa on ennusteen mukaan erityisesti ammattiryhmissä myyjät, yleissihteerit, myyntiedustajat, ravintola- ja suurtaloustyöntekijät, varastotyöntekijät sekä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat.

6 Osaamistarpeet

Työmarkkinoilla työtehtävät toisaalta laajenevat, mutta toisaalta laaja-alaistumisen sijaan voi tahtua myös erikoistumista. PKS Ennakointi ja Ennakointikamari teettivät tulevaisuuden palveluja, tulevaisuuden kysytyimpiä ammatteja ja osaamistarpeita koskevan verkkoavoriihen vuonna 2014. Moniosaamisen, sosiaalisten taitojen ja kansainvälisyyden merkitys nousivat kaikissa ryhmissä esille eli näiden merkityksestä tulevaisuudessa oli yksimielisyys. Aivoriihen tuloksia löytyy osoitteesta

<http://pksennakointi.fi/moniosaajuus-sosiaaliset-taidot-ja-kansainvalisyys-naiden-taitojen-tarpeesta-ollaan-yhta-mielta/>

Aiemmin mainitussa Suomi osaamisen kasvu-uralle raportissa (OKM, 2015:14) on tunnistettu Opetushallituksen osaamistarpeiden VOSE-raporteista eri aloille yhteisiksi, tulevaisuudessa korostuviksi osaamistarpeiksi muun muassa

- tieto- ja viestintäteknologiaan liittyvä osaaminen ja medialukutaito
- teknologiaosaaminen ja digitalisaatioon liittyvä osaaminen
- robotiikkaan ja automatiikkaan liittyvä osaaminen
- asiakaslähtöisyyteen ja asiakassegmentointiin liittyvä osaaminen
- johtamisosaaminen
- kokonaisuuksien hallinta
- kyky moniammatilliseen yhteistyöhön
- talousosaaminen
- valmius oman ammatin ja osaamisen markkinointiin
- monikulttuurisuutta ja moninaisuutta koskeva osaaminen
- juridinen osaaminen; säädöksiin ja normeihin liittyvä osaaminen
- kansainvälisyysosaaminen sekä vieraiden kielten osaaminen. Toisaalta myös vahvaa äidinkielen osaamista sekä viestinnällisiä taitoja korostetaan laajasti.
- ilmastonmuutokseen liittyvä ja muu ekologinen osaaminen
- eettinen osaaminen
- laatuajatteluun liittyvät osaamiset
- turvallisuus-, riskinhallinta- ja kriisiosaamiset

Edellä mainitusta kesällä 2015 julkaistusta raportista löytyy myös maakuntaliittojen näkemyksiä tulevaisuuden osaamistarpeista sekä alueellisista kasvualoista.

Opetushallituksen rahoittaman valtakunnallisen ammatillisten osaamistarpeiden ennakointi (VOSE) –projektin kuluessa tuotettiin tietoa useiden alojen osaamistarpeista. Aineistoa löytyy osoitteesta http://www.oph.fi/tietopalvelut/ennakointi/koulutus_ja_osaamistarpeiden_ennakointi

Sivulta löytyvät lisäksi linkit VOSE-mallin mukaan myöhemmin toteutettuihin graafisen teollisuuden, vanhuspalveluiden, peliteollisuuden, vähittäiskaupan sekä ruokaketjun tulevaisuuden osaamistarpeita koskeviin raportteihin. Käynnistyneet ovat myös energia-alan ja metsäalan hankkeet, joista taustaselvitykset löytyvät em. sivuilla.

Opetushallituksen sivuilta osoitteesta <http://www.oph.fi/tietopalvelut/ennakointi> löytyy laajemminkin koulutusaloittain mm. osaamistarpeisiin keskittyviä ennakointiselvityksiä (valinnalla Koulutus- alakohtaista ennakointitietoa → x koulutusala → hankkeita ja julkaisuja).

Tänä vuonna on myös käynnistymässä Suomen Akatemian yhteydessä toimivan strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama laaja kolmevuotinen *Osaaminen, koulutus ja tulevaisuuden työelämä* –hanke. Hankkeessa on mukana seitsemän yliopistoa, korkeakoulua ja tutkimusorganisaatiota. Hankkeessa tullaan selvittämään, mitkä ovat tulevaisuuden työelämän avaintaidot, mitä taitoja puuttuu työelämässä huonosti pärjäviltä ryhmiltä ja millaisella koulutuspolitiikalla avaintaitojen hankkimista voitaisiin edistää. Hanke tuottaa suosituksia koulutus- ja työmarkkinapolitiikkaan. Tutkimuksen keskeisenä tavoitteena on tunnistaa globalisaatioissa ja teknologisessa murroksessa toimivien yritysten osaamistarpeet.

7 Linjaukset ammatillisen työvoimakoulutuksen suuntaamiselle vuonna 2017

Ammatillisella työvoimakoulutuksella pyritään tasapainottamaan työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhdetta työmarkkinoilla. Koulutuksen avulla pyritään varmistamaan, että lähitulevaisuuden kysyntäammatteihin riittää osaajia ja että osaamisen taso vastaa kysyntää.

Avoimille työmarkkinoille sijoittumisessa tutkinnoilla, niiden osilla ja ammattipätevyyksillä osoitetulla ammattitaidolla on merkitystä. Erityisesti näin on perusasteen tutkintoa vailla olevien kohdalla. Ammatillisen perustutkinnon suorittaminen on usein sopiva vaihtoehto tilanteissa, joissa on edessä ammatinvaihto. Sellaisissa tilanteissa, joissa tarvitaan omalla alalla ammattitaidon laajentamista tai päivittämistä vaihtoehtona on usein osallistua tutkintoon johtamattomaan koulutukseen tai ammatti- tai erikoisammattitutkintoon johtavaan lisäkoulutukseen.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen rahoitus- sekä ohjausjärjestelmään vuonna 2018 tulossa olevat muutokset siirtävät tutkintoa vailla olevan väestön koulutusta opetushallinnon rahoitusvastuulle. Tulossa olevat muutokset vaikuttavat jo vuonna 2017 ammatillisen työvoimakoulutuksen suuntaamiseen. Silti vielä vuodelle 2017 voidaan hankkia tutkintoon johtamattoman koulutuksen lisäksi ammatilliseen tutkintoon/tutkinnon osiin johtavaa koulutusta. Mahdollisuus omaehtoiseen koulutukseen työttömyysetuudella laajentaa myös tutkintoa vailla olevien aikuisten ulottuvilla olevaa koulutustarjontaa.

Työ- ja elinkeinohallinnon rahoittamalla ammatillisella työvoimakoulutuksella tuetaan jatkossa yhä tavoitteellisemmin kasvupolitiikkaa, työnvälitystä ja nopeaa työllistymistä. Työllistymisen rooli korostuu (ml. yrittäjäys). Jatkossa uusia koulutusmalleja kehitettäessä niihin haetaan elementtejä nykyisistä työvoimakoulutuksen työelämäläheisimmistä toteutustavoista, joista mm. F.E.C – ja RekryKoulutus –malleista on kuvaukset liitteessä 3.

Ammatillisella työvoimakoulutuksella pyritään vastaamaan työmarkkinoiden työtehtävien laajentamisen aiheuttamiin osaamistarpeisiin ja pyritään kehittämään uusia työelämän tarpeista lähteviä koulutuskokonaisuuksia sekä edelleen monialakoulutusmalleja. Työelämälähtöisillä erikoistavilla yhteishankinta- ja FEC-asiantuntijamalleilla pyritään taas vastaamaan työmarkkinoiden spesifimpiin tarpeisiin.

Työvoimakoulutusta suunniteltaessa tulee sovittaa yhteen Uudenmaan alueella järjestettävän ammatillisen (omaehtoisen ja työvoimakoulutuksen) aikuiskoulutuksen tarjontaa. Uudenmaan väestö- ja koulutusrakenteen pohjalta keskeiset kohderyhmät (mm. korkeakoulutetut sekä maahanmuuttajat) tulee ottaa koulutustarjonnassa huomioon.

Opiskelijavalintoihin tulee kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Ohjausta ja tukipalveluja tulee käyttää tarvittaessa apuna ja räätälöidä koulutusohjelmaa työttömän henkilökohtaisista lähtökohdista. Koulutusohjelmiin voidaan sisällyttää mahdollisuus tarjota yksilöllisiä tukipalveluita esim. oppimisvaikeuksien tms. erityistarpeiden ja lisätuen tarpeen varalta. Vieraiden kielten ja tietotekniikan perusvalmiuksien koulutusta voidaan sisällyttää edelleen tarpeen mukaan ammatillisiin koulutuksiin.

Vaikeammin työllistyville voidaan varata kiintiöpaikkoja ammatillisessa työvoimakoulutuksessa tai järjestää työvoimakoulutuksena pilottiohjelmaa vain valituille kohderyhmille. Kohdennettaessa erillistä ammatillisen työvoimakoulutuksen tarjontaa näille ryhmille tulee kiinnittää erityistä huomiota koulutuksen jälkeiseen työllistymiseen tai pidemmän polun kautta työelämään johtavan jatkoväylän löytymiseen.

Seuraavissa taulukoissa esitetään tiivistettynä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaatoennuste lähivuosina kussakin ammattiryhmässä. Lisäksi on tehty johtopäätöksiä ennusteen ja aiemman toteutuman perusteella. Tavoitteena on, että koulutuksen tarjonta kohdentuisi entistä enemmän niille aloille, joilla on työvoiman kysyntää.

Taulukoiden vuoteen 2020 ulottuvissa kohtaatoennuste-osioissa esille nostetaan kunkin ammattiryhmän sisällä erityisesti sellaisia ryhmiä, jotka ovat Uudellamaalla kooltaan merkittävimpiä. Muiden ryhmien osalta tilanne on esitetty liitteessä 2. Osiossa tuodaan myös esille joitain poikkeamia ForeAmmatin tietoihin perustuvan kohtaatoennusteen ja huhtikuussa 2016 julkistetun vielä lyhyemmän tähtäimen kohtaantoa kuvaavan Ammattibarometrin välillä.

1 Johtajat ja 2 erityisasiantuntijat

<p>Koulutusten kysyntä</p>	<p>Johtajat ammattiryhmän koulutuksiin valittuja oli vajaa 2 % kaikista ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista, erityisasiantuntijat ryhmän koulutuksiin valittuja noin 12 %. Koulutus painottui tieto- ja viestintäteknologian ja yleensä ICT-alan sekä toisaalta liike-elämän ja hallinnon erityisasiantuntijuuden lisäämiseen. Koulutuksia toteutettiin suurelta osin F.E.C –mallin mukaisesti.</p> <p>Molempien ryhmien koulutuksiin riitti hakijoita ja niihin oli yleensä selvästi keskimääräistä vaikeampaa päästä. Kaikkein suosituimpia olivat tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijan alaryhmään kuuluvat koulutukset.</p>
<p>Vaikuttavuus</p>	<p>Johtajat ammattiryhmän koulutusten vaikuttavuus oli koulutuksen jälkeistä työttömyyttä mittarina käyttäen aavistuksen keskimääräistä heikompi. Tosin koulutuksen määräkin oli pieni.</p> <p>Erityisasiantuntijoiden osalta tilanne oli hieman keskimääräistä parempi. Erityisen hyvin olivat sijoittuneet tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijan alaryhmään kuuluvan koulutuksen suorittaneet. Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijan alaryhmään kuuluvan koulutuksen suorittaneet eivät olleet sijoittuneet yhtä hyvin.</p>
<p>Kohtaatoennuste</p>	<p>Johtajien osalta työmarkkinatilanne tulee vuoteen 2020 ulottuvan kohtaatoennusteen mukaan olemaan paljolti hyvä. Määrällisesti suurimmat alaryhmät ovat myynti- ja markkinointijohtajat, vähittäis- ja tukkukaupan johtajat sekä tieto- ja viestintäteknologiajohtajat. Ensin mainituilla tilanne on arvioitu heikoksi, kahdella jälkimmäisellä tilanne on arvioitu hyväksi.</p> <p>Erityisasiantuntijoissa suurin alaryhmä (työllisistä) ovat sovellussuunnittelijat, joille kohtaatoennusteessa ennakoidaan erittäin hyvää työmarkkinatilannetta. Sen sijaan lyhyen tähtäimen Ammattibarometrin mukaan ko. ammattiryhmässä on vielä lähitulevaisuudessa ylitarjontaa. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoilla tilanne tulee ennusteen mukaan sen sijaan olemaan heikko; hallinnon ja elinkeinojen kehittämisen erityisasiantuntijoilla tilanne näyttää Ammattibarometrin lähiajan arviosta poiketen hyvälle; peruskoulun alaluokkien opettajilla sekä laskentatoimen erityisasiantuntijoilla ja tilintarkastajilla tuleva työmarkkinatilanne on arvioitu normaaliksi. Kohtaatoennusteessa suurista ryhmistä heikoksi on arvioitu tilanne lisäksi lukion ja peruskoulun yläluokkien opettajilla. 04/2016 laaditun Ammattibarometrin mukaan toimittajista on paljon ylitarjontaa lähiaikoina.</p> <p>Monella alalla yrittäjyys ja itsenäinen toiminta ovat korostumassa. Erityisesti kulttuurialan osaamistarpeita koskevissa selvityksissä on todettu tämän tyyppisen toiminnan vaativan osaamisen täydentämistä (yrittäjyyteen liittyvät taidot).</p>
<p>Johtopäätökset ja linjaukset</p>	<p>Näistä kahdesta ammattiryhmästä (johtajat ja erityisasiantuntijat) erityisesti erityisasiantuntijoiden ammattiryhmän koulutuksen määrän turvaamiseen kiinnitetään huomiota jatkossakin. Vaikka korkeammin koulutetut hakeutuvat usein myös omaehtoiseen opiskeluun, niin työelämän rajut muutokset (esimerkkinä ICT-alan murros) vaativat nopeaa reagoitua ja työelämälähtöistä täydennystä osaamiseen. Ammattiryhmän koulutuksissa otetaan huomioon myös äskettäin työttömäksi jääneitä ja nuoria.</p>

	<p>Ammattiryhmän työvoimakoulutusten tarjontaa toteutetaan paljolti F.E.C –mallin mukaisena. F.E.C-koulutuksia jatketaan volyymihankintoina ja laajempina teemakohtaisina koulutushankkeina. Välittömän työllistymisen lisäksi kiinnitetään huomiota siihen, että opiskelijat pääsevät yritysjaksoilla toteuttamaan todellisia kehittämisprojekteja ja näin luomaan uusia työllistymismahdollisuuksia heikommassakin rekrytointitilanteessa. Tietotekniikan koulutusten osalta painopiste pidetään erikoistavissa koulutuksissa. ICT-alan koulutuksia toteutetaan lisäksi RekryKoulutuksina.</p> <p>Erityisesti mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoissa on määrällisesti paljon työttömiä ja myös runsaasti pitkäaikaistyöttömiä. Heille on oltava oman alan ammattitaidon varmistavaa ja (alan heikoiksi arvioidut työmarkkinanäkymät huomioon ottaen) myös ammattitaitoa laajentavaa (mahdollisesti muidenkin alojen) koulutustarjontaa.</p> <p>Taiteilijoissa työvoiman tarjonnasta muodostavat suuren osan työttömät. Heille on oltava oman alan ammattitaitoa ylläpitävän ja laajentavan koulutuksen lisäksi ammatinvaihdon mahdollistavien alojen koulutustarjontaa. Taidealalla hakeudutaan usein myös omaehtoiseen koulutukseen.</p> <p>Työttömien taide- tai tekniikan alan erikoisasiantuntijoiden osaamista voidaan täydentää näiden ammattien tukitaidoilla (esim. tuotteistaminen, myynnin ja markkinoinnin taidot, sopimus- ja viestintäosaaminen alakohteisesti räätälöitynä).</p>
--	--

3 Asiantuntijat

Koulutusten kysyntä	Asiantuntijat ammattiryhmän koulutuksiin valittuja oli noin 10 % kaikista ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista. Koulutus painottui liike-elämän ja hallinnon asiantuntijoiden koulutukseen. Koulutusten suosio vaihteli, mutta yleensä koulutuksiin oli hieman keskimääräistä helpompaa päästä.
Vaikuttavuus	Asiantuntijat ammattiryhmän koulutusten vaikuttavuus oli keskimääräistä selvästi parempi. Liike-elämän ja hallinnon asiantuntijoiden koulutuksissa vaikuttavuus oli selvästi keskimääräistä parempi, informaatio- ja tietoliikenneteknologian asiantuntijoiden koulutusten vaikuttavuus oli keskitasoa.
Kohtaantoennuste	Kohtaantoennusteen mukaan tuleva työmarkkinatilanne vaihtelee asiantuntijoiden osalta, paljolti se on silti hyvä tai normaali. Suurimman alaryhmän muodostavat myyntiedustajat, joiden tilanne on ennustettu Ammattibarometrin arviosta täysin poiketen heikoksi. Muita suuria ryhmiä ovat sairaanhoitajat, sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat, kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat ja myös johdon sihteerit ja osastosihteerit, joiden kaikkien osalta tilanne on ennustettu normaalkiksi. Kuitenkin lyhyemmän tähtäimen Ammattibarometrissä on arvioitu kahden ensimmäisen osalta olevan pulaa ja toisaalta kahden viimeisen osalta yllätyksellistä, osastosihteereistä jopa paljon yllätyksellistä. Kohtaantoennusteen mukaan suurehkoista alaryhmistä tilanne tulee olemaan heikko myös käytön tukihenkilöillä.
Johtopäätökset ja linjaukset	<p>Ammattiryhmän koulutusten tarjonnan osuus kaikista koulutuksista pidetään ennallaan. Alan koulutuksen suorittaneet suosivat muita useammin omaehtoisen koulutuksen vaihtoehtoa. Työvoimakoulutus kohdennetaan pääosin ammattiryhmän työttömien työnhakijoiden täydentävään koulutukseen.</p> <p>Myynnin- ja markkinoinnin F.E.C-mallilla toteutetut koulutukset ovat tuottaneet hyviä tuloksia. F.E.C-malli sopii osaan tämän ammattiryhmän koulutuksia ja sen käyttöä jatketaan muutoinkin ammattiryhmän koulutuksia toteutettaessa, vaikka yhteistyöyritysten löytäminen on haastavaa. F.E.C-asiantuntijakoulutuksissa kiinnitetään huomiota siihen, että opiskelijat pääsevät yritysjaksoilla toteuttamaan todellisia yritysten kehittämisprojekteja. Myynnin ja markkinoinnin koulutuksissa kiinnitetään huomiota välittömään työllistymiseen.</p> <p>Taloushallinnon osalta työelämän tarpeet painottuvat vahvoihin ammatillisiin. Alan koulutuksiin pyritään kehittämään yritysälähtöisiä koulutuksen toteuttamismalleja, jotta alan työvoimatarpeisiin pystyttäisiin vastaamaan. Taloushallinnon koulutuksissa painotetaan edelleen sähköisten työvälineiden ja -prosessien hallintaa.</p>

	<p>Toimistoalan perusosaajille voidaan tarjota erikoistavia koulutuksia, joissa toimistotyön osaaminen yhdistyy muuhun substanssiosaamiseen. Erikoisosaaminen ja asiantuntijuiden saavuttaminen lisäävät työllistymismahdollisuuksia.</p> <p>Isännöitsijöiden osalta poistuma on suurta. Alalle valmistavaa koulutusta (isännöitsijä, kiinteistösihteeri) jatketaan. Koulutusten sisällöissä otetaan huomioon myös tekninen osaaminen ja mm. korjausrakentamiseen liittyvä osaaminen. Koulutusten toteutusvaihtoehtoina käytetään myös F.E.C- tai RekryKoulutusmalleja.</p> <p>Työttömien taide- ja kulttuurialan tai tekniikan alan asiantuntijoiden osaamista voidaan laajentaa ja täydentää (esim. tuotteistaminen, myynnin ja markkinoinnin taidot, sopimus- ja viestintäosaaminen alakohteisesti räätälöitynä).</p>
--	--

4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät

Koulutusten kysyntä	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät ammattiryhmän koulutuksiin valittuja oli noin 7 % kaikista ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista. Koulutuksiin sisältyi mm. tekstinkäsittelyn, palkanlaskennan, toimistovahtimestarin ja mainossihteerin koulutuksia. Tämän ammattiryhmän koulutukset olivat selvästi keskimääräistä suosittumia.
Vaikuttavuus	Toteutettujen toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät ryhmään kuuluvien koulutusten vaikuttavuus oli keskimääräistä parempi.
Kohtaantoennuste	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijöiden ammattiryhmän ammattien osalta tuleva työmarkkinatilanne on kohtaantoennusteen mukaan useinkin heikko. Yleissihteerien ja pankki- ym. toimihenkilöiden osalta se on heikko ja postinkantajien ja -lajittelijoiden osalta normaali. Ammattibarometrin mukainen lyhyemmän tähtäimen ennuste on myös kahdessa jälkimmäisessä heikompi.
Johtopäätökset ja linjaukset	<p>Ammattiryhmän työvoimakoulutuksen tarjontaa pidetään suppeana, sillä alan koulutuksen suorittaneet suosivat muita useammin omaehtoisen koulutuksen vaihtoehtoa ja toisaalta ammattiryhmän työmarkkinanäkymät ovat heikohkot.</p> <p>Työvoimakoulutus kohdennetaan pääosin ammattiryhmän työttömien työnhakijoiden täydentävään koulutukseen. Ammattiryhmän koulutuksissa painotetaan tutkintotavoitteisuuden ohella työelämälähtöisyyttä.</p> <p>Toimistotyön koulutuksia hankitaan vain erityistapauksissa. Toimistoalan perusosaajille pyritään sen sijaan tarjoamaan erikoistuneita koulutuksia, joissa toimistotyön osaaminen yhdistyy muuhun substanssiosaamiseen.</p> <p>Tähän ammattiryhmään kuuluvat myös laskentatoimen avustaviin tehtäviin liittyvät koulutukset. Taloushallinnon koulutuksiin pyritään kehittämään uusia koulutuksen toteuttamismalleja. Taloushallinnon toimistotyöntekijöiden ja palkanlaskijoiden koulutuksissa painotetaan edelleen myös sähköisten työvälineiden ja -prosessien hallintaa. Taloushallinnon työvoimatarpeet kohdistunevat jatkossakin kuitenkin enemmän vahvoihin ammattilaisiin.</p> <p>Ammattiryhmässä on ammatteja, joissa on määrällisesti paljon työttömiä (esim. yleissihteerit, joissa myös paljon pitkäaikaistyöttömiä). Heille on oltava tarjolla oman alan ammatitaidon varmistavan ja laajentavan koulutuksen lisäksi tarvittaessa ammatinvaihdon mahdollistavien alojen koulutustarjontaa.</p>

5 Palvelu- ja myyntityöntekijät

Koulutusten kysyntä	Palvelu- ja myyntityöntekijöiden ammattiryhmän koulutuksiin valittuja oli peräti 29 % kaikista ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista. Suurin alaryhmä olivat hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät -ryhmän koulutuksiin valitut. Eniten hakijoita oli hoivapalvelun ja terveydenhuollon alan koulutuksiin. Myyjäkoulutukset olivat myös suosittuja.
Vaikuttavuus	Tämän ammattiryhmän koulutusten vaikuttavuus oli keskimääräistä parempi, mikä johtui hoivapalvelujen ja terveydenhuollon koulutuksen suorittaneiden hyvästä koulutuksen jälkeisestä sijoittumisesta. Myyjäkoulutuksen suorittaneilla tilanne oli selvästi heikompi.

<p>Kohtaannoennuste</p>	<p>Palvelu- ja myyntityöntekijöiden ammattiryhmän ammattien osalta tuleva työmarkkinatilanne on kohtaannoennusteen mukaan yllättävänkin heikko.</p> <p>Tämän ammattiryhmän suurin alaryhmä työllisten määrällä mitattuna ovat myyjät, joiden osalta työmarkkinatilanne ennustetaan kohtaannoennusteessa heikoksi. Ammattibarometrissa lähiajan näkymät ovat hieman paremmat. Muita suuria alaryhmiä ovat lähihoitajat, joiden tilanne ennustetaan kohtaannoennusteessa myös heikoksi, lastenhoitotyöntekijöillä normaalksi sekä ravintola- ja suurtaloustyöntekijöillä taas heikoksi. Lähihoitajien sekä ravintola- ja suurtaloustyöntekijöiden osalta lyhyemmällä tähtäimellä laaditun Ammattibarometrin arviot poikkeavat edellisestä, työmarkkinatilanne on arvioitu huomattavasti paremmaksi. Tarjoilijoiden työmarkkinatilanne on kohtaannoennusteessa arvioitu erittäin heikoksi, Ammattibarometrin mukaan heistä on pulaa. Sen sijaan kiinteistönhuollon työntekijöille ennustetaan hyvää työmarkkinatilannetta. Palvelu- ja myyntityöntekijöiden ammattiryhmään kuuluvat myös suojele- ja vartionityöntekijät. Vartijoiden osalta työmarkkinatilanne on arvioitu tulevaisuudessa normaalksi.</p> <p>Uudellemaalle erittäin merkityksellisellä kaupan alalla eletään murrosaikaa, näkymät ovat Kaupan liiton ennusteiden mukaan edelleen heikot. Vaikeuksia on erityisesti niillä aloilla, jotka kilpailevat ulkomaisten verkkokauppojen kanssa. Kaupan liiton tekemän uusimman selvityksen mukaan viime vuosina erikoiskaupassa ovat menestyneet yritykset, jotka osaavat toimia kansainvälisillä markkinoilla. Opetushallituksen selvityksissä puolestaan tuodaan esille, että kaupan alan ammattilaisilta edellytetään uudenlaisia viestinnällisiä valmiuksia.</p> <p>Kaupan toimiala on Tilastokeskuksen mukaan nuorten työntekijöiden suurin työllistäjä, myyjät ovat nuorten suurin ammattiryhmä.</p>
<p>Johtopäätökset ja linjaukset</p>	<p>Tulossa oleva työvoimakoulutuksen rahoitusmuutos vaikuttaa uusien hoivapalvelun ja terveydenhuollon alaryhmään kuuluvien työvoimakoulutusten tarjontaan vähentävästi vuonna 2017. Vaikka terveydenhuollon ja sosiaalialan tutkintoja suoritetaan paljon myös omaehtoisena koulutuksena, on koulutuksia toteutettu paljon myös työvoimakoulutuksena. Alalla työllistymisnäkymät ovat edelleen olleet keskimääräistä paremmat ja työllistyminen näyttää monissa ennusteissa kuitenkin myös pidemmällä ennustejaksolla hyvälle. Opiskelijavalintaan ja kartoitusjaksoihin kiinnitetään erityistä huomiota, mikä osaltaan vaikuttaa soveltuvien henkilöiden pääsyyn alalle, kun alan osaamisvaatimukset ovat tiukat. Hakijoiden joukossa on paljon ammatinvaihtajia sekä maahanmuuttajia, joiden kielitaitotaso ei aina riitä tämän alan opintoihin. Alalle on järjestetty myös kielellisesti tuettua koulutusta menestyksekkäästi. Tämän koulutuksen toteutus ei vuoden 2017 aikana vähene samassa määrin.</p> <p>Kohtaannoennusteen näkymistä huolimatta hoivapalvelun ja terveydenhuollon alalle tarvitaan työvoimatarjontaa myös muista ammattiryhmistä (mm. hoitoa ja tutkimusta avustavaan työhön sekä kodinhoitajiksi ja -avustajiksi). Ammattiryhmästä toiseen siirryttäessä koulutuksella voidaan varmistaa tarvittava osaaminen. Sosiaalialan koulutusten tarjontaa ja tavoiteammattien valikoimaa lisätään. Koulutusten sisällöissä ja tavoitteissa otetaan huomioon myös yksityisen sektorin työnantajat, joiden tarpeet voivat liittyä myös muuhun kuin alan substansiosaamiseen. Sosiaalialalla toteutetaan mm. henkilökohtaisen avustajan, hoiva-avustajan koulutusta ja lapsi- ja perhetyön koulutusta.</p> <p>Myyjät, kauppiat ym. alaryhmän koulutusten tarjonnan osuus kaikesta koulutustarjonnasta pidetään ennallaan. Koulutusta kohdennetaan aiempaa enemmän ammattiryhmän työttömien työnhakijoiden täydentävään koulutukseen. Opiskelijavalintoihin ja koulutusten työllistävyyteen kiinnitetään huomiota.</p> <p>Myyntityön koulutuksissa painopisteinä ovat erikoiskauppa ja erikoisosaaminen. Myös myynnin ammattitutkintokoulutukset räätälöidään toimialakohtaisiksi painottamalla sisällöissä toimialaspesifistä osaamista, esim. tekninen kauppa tai palvelutuotekauppa. Yritysten osittain rahoittamaa RekryKoulutusta käytetään ensisijaisena vaihtoehtona silloin kun on kyse selkeästä rekryointitarpeesta.</p> <p>Kaupan alalla osatutkinnot ovat vaihtoehto osaamisen kehittämiseksi. Tarvittaessa osatutkintoihin valmistavaa koulutusta käytetään myös koulutuskynnyksen madaltamiseen esim. nuorilla tai pitkäaikaistyöttömillä. Eri alojen tutkintojen osista voidaan rakentaa myös uusia koulutuskokonaisuuksia. Kaupan alan koulutuksissa pyritään ottamaan huomioon</p>

	<p>tieto- ja viestintäteknologian valmiudet, alan digitalisoituminen ja verkkokauppa.</p> <p>Ammattiryhmässä on ammatteja, joissa on määrällisesti paljon työttömiä (esim. myyjät, joissa paljon myös nuoria sekä pitkäaikaistyöttömiä). Heille on oltava oman alan ammattitaidon varmistavan/laajentavan koulutuksen lisäksi ammatinvaihdon mahdollistavien alojen koulutustarjontaa.</p> <p>Palvelutyöntekijöiden (sis. mm. ravintola- ja suurtaloustyöntekijät ja tarjoilutyöntekijät sekä kiinteistöhuollon työntekijät sekä vartijat) alaryhmän koulutusten osuus koulutusten kokonaistarjonnasta pidetään nykyisellä tasolla ja tarjontaa kohdennetaan kysyntäammattihin. Asiakasryhmien osalta priorisoidaan ammattiryhmän työttömiä työnhakijoita. Tutkintotavoitteisuuteen ja pätevyysien hankintaan kiinnitetään koulutuksissa erityistä huomiota. Myös RekryKoulutus-vaihtoehtoa käytetään.</p> <p>Ammattiryhmässä on myös nuoria työttömiä (ravintola ja suurtaloustyöntekijät). Ravitsemis- ja palveluala houkuttelee nuoria ja alan koulutusta kohdennetaan myös nuorille. Ravitsemisalalan koulutusvolyymiin vaikuttaa lisäävästi myös se, että nuorisosaasteen tutkintotuotos ei välttämättä johda työllistymiseen ko. toimialalle.</p>
--	---

6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.

Koulutusten kysyntä	Ryhmän koulutukseen valittuja oli vain 0,4 % kaikista ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista.
Vaikuttavuus	Koulutuksen vaikuttavuus oli selvästi keskitasoa heikompi.
Kohtaantoennuste	Alan työllisten määrä on Uudellamaalla pieni. Puutarhurien työmarkkinatilanne on kohtaantoennusteen mukaan erittäin heikko, muilla viljelyaloilla hyvä.
Johtopäätökset ja linjaukset	Ammattiryhmän koulutusten tarjonta pidetään alan koon vuoksi pienenä. Alan mahdolliseen koulutukseen on suositeltavaa liittää kaupalliseen myyntiin ja tuotetietouteen liittyviä osaamiskokonaisuuksia (esim. viherrakentaminen / ympäristörakentaminen).

7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät

Koulutusten kysyntä	Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden ammattiryhmän koulutuksiin valittuja oli 23 % kaikista ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista. Ammattiryhmän koulutuksista suurin osa oli rakennustyöntekijöiden koulutuksia. Ammattiryhmän koulutukset olivat keskimääräistä vähemmän suosittuja.
Vaikuttavuus	Ryhmän koulutusten vaikuttavuus vaihteli. Konepaja- ja valimotyöntekijöiden, asentajien, korjaajien alaryhmän koulutusten vaikuttavuus oli keskitasoa, rakennustyöntekijöiden heikko.
Kohtaantoennuste	<p>Kohtaantoennusteen mukaan työmarkkinatilanne tulee olemaan suurimmissa alaryhmissä pääosin heikko. Tämä koskee talonrakentajia, moottoriajoneuvojen asentajia ja korjaajia, putkiasentajia, rakennussähköasentajia ja koneenasentajia ja koneistajia. Kirvesmiesten ja rakennuspuuseppien osalta arvio on jopa erittäin heikko. Ammattibarometrin lyhyemmän tähtäimen arvio on näissä kaikissa myönteisempi, suurimmassa osassa ennustetaan jopa pulaa. Kohtaantoennusteen mukaan tilanne tulee olemaan heikko myös alaryhmillä muut sähköasentajat sekä maatalous- ja teollisuuskoneasentajat.</p> <p>Rakennusalan työmarkkinatilanteen ennustamista vaikeuttaa se, että alalla on paljon ulkomaalaista työvoimaa. Rakennusteollisuus RT on arvioinut Uudellamaalla alan työvoimasta kolmanneksen olevan ulkomaalaista.</p> <p>Korjausrakentamisen asiantuntijaryhmä (Ympäristöministeriö, Kiinteistöliitto, RAKLI ry, Isännöinti-liitto, Rakennusteollisuus RT ja Opetushallitus) on kesäkuussa 2015 kiinnittänyt huomiota mm. rakennusalan koulutukseen. Korjausrakentamisen osuus talonrakentamisesta on kasvanut maamme rakennuskannan kasvaessa. Korjausrakentamisen osuus</p>

	<p>kaikesta rakentamisesta on arviolta jo 55 %. Korjaamisen merkityksen kasvusta huolimatta alan koulutusjärjestelmä keskittyy uudisrakentamisen menetelmien ja prosessien hallintaan. Rakennuskannan korjaustarpeeseen nähden alan osaamisvajae on mm. eläköitymisen ja uusien teknologioiden omaksumisen vuoksi suuri ja lisäkoulutuksen tarve on kasvanut.</p>
Johtopäätökset ja linjaukset	<p>Rakennusalan koulutusten tarjonnan osuus koulutusten kokonaistarjonnasta pidetään suunnilleen ennallaan, mutta muutoin ammattiryhmään kuuluvan koulutuksen määrää rajoitetaan. Ammattiryhmän koulutus kohdennetaan pääosin ammattiryhmän työttömien työnhakijoiden täydentävään ja osaamista laajentavaan koulutukseen. RekryKoulutuksena voidaan hankkia yrityksen tarpeisiin vastaavaa koulutusta, jossa päivitetään puuttuvaa osaamista. Koulutus ei välttämättä ole tutkintoon johtavaa.</p> <p>Talonrakentajissa sekä kirvesmiehissä ja rakennuspuusepissä on määrällisesti paljon työttömiä. Heille on oltava myös oman alan ammattitaidon varmistavaa/laajentavaa sekä tarvittaessa ammatinvaihdon mahdollistavien alojen koulutustarjontaa.</p> <p>Korjausrakentaminen on jatkossakin vahva rakentamisen osa-alue. Tulevaisuudessa rakennus- ja kiinteistöalan ammattiteissa korostuu edelleen energia- ja ympäristötietous. Lisäksi asiakaspalveluun ja esimiestyöhön liittyvälle osaamiselle on tarvetta. Rakennusalalla vaaditaan myös kykyä toimia monialaisissa ammatti- ja asiantuntijayhteisöissä. Rakennusalalle voidaan hankkia myös projektityön osaamista. Koulutus voidaan järjestää joko rakennusalan ammattilaisille projektityön osaamisena tai projektityön ammattilaisille substanssikoulutuksena.</p> <p>Hankitaan alalla jo toimineille suunnattuja koulutuskokonaisuuksia siten, että heidän osaamistaan laajennetaan ja monipuolistetaan muuttuvan toimintaympäristön mukaan. Esim. uudisrakentajien osaamista täydennetään korjausrakentamisen tai infrapuolen rakentamisen osaamisella. Korjausrakentajille voidaan hankkia myös klusterirajat ylittäviä koulutuskokonaisuuksia. Tällaisia ovat esim. soveltuvat lvis-alan kokonaisuudet. Talonrakennusalan ammattitutkinnon suorittaneiden osaamis pohjaa laajennetaan.</p> <p>Tiukentunut asbestilainsäädäntö on tuonut paineita kouluttaa henkilöitä purkutyöhön ja asbestilainsäädäntö huomioidaan koulutuksissa tarpeen mukaan. Koulutuksena voidaan hankkia esimerkiksi purkutyön koulutusta, johon sisältyy asbestipurkupätevyys.</p> <p>Työttömille ja työttömyysuhan alaisille rakennusmestareille voidaan hankkia rakennustuotannon ammattitutkintokoulutusta ja kokeneille rakennusmestareille sekä rakennusinsinööreille ja diplomi-insinööreille mahdollisesti rakennusalan työmaapäällikön erikoisammattitutkintoon valmistavaa koulutusta. Sisältökoulutusten lisäksi hankitaan kartoitusjaksoja selvittämään hakijoiden todellinen osaaminen ja pätevyys alalla.</p> <p>Tuotantohenkilöstölle hankitaan koulutuskokonaisuuksia, joilla heidän osaamistaan täydennetään ja laajennetaan käsittämään esim. ennakoidun huollon ja kunnossapidon. Valmistus- ja korjausajattelusta siirrytään elinkaariajatteluun. Sähköasentajakoulutuksissa sisältöjä laajennetaan käsittämään kattavasti erilaiset turva- ja kulunvalvontajärjestelmät sekä kiinteistöautomaatio ja tietoliikennelaitteistot. Sähkö-, putki- ja konealan ammattilaisille voidaan hankkia lämmityslaitteasentajien ammattitutkintokoulutusta.</p> <p>Kone- ja metallialan koulutuksissa pyritään ottamaan huomioon paikallisten ja myös pienempien yritysten tarpeet. Tietotekniikan hyödyntäminen on lisääntymässä koko valmistavassa teollisuudessa.</p>

8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät

Koulutusten kysyntä	<p>Prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden ryhmän koulutuksiin valittuja oli 7 % kaikista ammatilliseen koulutukseen valituista. Koulutus oli lähinnä kuljetustyöntekijöiden koulutusta, joka oli hyvinkin suosittua.</p>
Vaikutavuus	<p>Koulutusten vaikutavuus oli keskimääräistä parempaa.</p>

Kohtaantoennuste	Kohtaantoennusteen mukaan tuleva työmarkkinatilanne on usein heikko suurimmissa alaryhmissä. Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajilla se tulee olemaan heikko. Ammattibarometrin arviointi on samansuuntainen. Henkilö-, taksi- ja pakettiautonkuljettajilla tilanne tulee olemaan hyvä samoin kuin linja-auton ja raitiovaunun kuljettajilla. Ammattibarometrin lyhyemmän tähtäimen arvioinnin mukaan linja-auton ja raitiovaunun kuljettajien tilanne on tasapainossa. Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijöiden osalta ennuste arvioi tulevan työmarkkinatilanteen heikoksi, kemianteollisuuden prosessityöntekijöiden osalta hyväksi, konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijoiden sekä maansiirtokoneiden ym. kuljettajien osalta heikoksi. Ammattibarometrin arviot ovat osin hieman myönteisempiä.
Johtopäätökset ja linjaukset	<p>Henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja maanrakennusalan koulutusten päävolyymien on toistaiseksi hankkinut Varsinais-Suomen ELY-keskus. Nämä Etelä-Suomen kuljetusklusterin puite- ja kapasiteettisopimukset ovat voimassa v. 2016. Näiden hankintojen lisäksi Uudenmaan ELY-keskus on kilpailuttanut kuljetusalan yhteishankintakoulutuksia (Rekry-Koulutus) kapasiteettihankintoina. Koulutuksen kokonaistarjonnan määrää sovitetaan käytössä olevaan määrärahaan. Kuljetusalan koulutuksiin hakeutuu runsaasti maahanmuuttajia, mikä tulee huomioida koulutusten sisältöä suunniteltaessa.</p> <p>Tieliikenteen ammateissa on määrällisesti paljon työttömiä (erit. kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat). Heille on oltava oman alan ammattitaidon varmistavaa/ laajentavaa sekä tarvittaessa ammatinvaihdon mahdollistavien alojen koulutustarjontaa. Kuljetusalan koulutuksiin hakeutuu runsaasti maahanmuuttajia, joten koulutusten sisältöön tulee liittää riittävästi ohjauksellisia ja valmennuksellisia osia.</p>

9 Muut työntekijät

Koulutusten kysyntä	<p>Muut työntekijät ammattiryhmän koulutuksiin valittuja oli 9 % kaikista ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista. Eniten järjestettiin avustavien keittiö- ja ruokatyöntekijöiden koulutusta.</p> <p>Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät alaryhmään kuuluvat koulutukset olivat muita suosittumia. Avustavat keittiö- ja ruokatyöntekijät -ryhmän koulutukset sekä siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät –ryhmän koulutukset jäivät suosiossa alle keskitason.</p>
Vaikuttavuus	Siivoojien ja puhdistustyöntekijöiden koulutusten vaikuttavuus oli työttömiksi jääneiden mittarilla mitattuna keskimääräistä parempi, muiden tämän ryhmän koulutusten vaikuttavuus oli heikko.
Kohtaantoennuste	Työllisten määrässä mitattuna hyvin suuren toimisto- ja laitossiivoojien ryhmän työmarkkinatilanteen on ennustettu olevan normaali. Toisen suuren ryhmän rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym. tilanteen on ennustettu puolestaan olevan heikko. Avustavien keittiötyöntekijöiden tilanne ennustetaan hieman Ammattibarometrin arviosta poiketen heikoksi.
Johtopäätökset ja linjaukset	<p>Ammattiryhmän koulutusten tarjonnan osuus kaikesta koulutustarjonnasta pidetään suunnilleen ennallaan ja tarjontaa kohdennetaan kysyntäammattiteihin. Asiakasryhmien osalta priorisoidaan ammattiryhmän työttömiä työnhakijoita. Tutkintotavoitteisuuteen ja pätevyksien hankintaan kiinnitetään koulutuksissa huomiota. Tarvittaessa koulutukseen voidaan liittää tukitoimia.</p> <p>Varastotyöntekijöiden koulutusten tarjonta pidetään rajallisena. Tarjontaa kehitettäessä pyritään ottamaan huomioon alan automatisoituminen. Lisäksi koulutustarjontaa suunniteltaessa pyritään ottamaan huomioon varastoalan osaamisen tarpeet pienyrityksissä ja rakentamaan koulutusohjelmia, joissa varastoalan osaaminen on yhdistetty muiden alojen osaamiseen.</p> <p>Varastotyöntekijöitä on määrällisesti paljon työttömänä (myös nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä). Varastoalan koulutus houkuttelee nuoria työntekijöitä. Varastoalan työttömille on oltava oman alan ammattitaidon varmistavan/laajentavan koulutuksen lisäksi tarjolla muita koulutusväyliä ja ammatinvaihdon mahdollistavien alojen koulutustarjontaa. Varastoalan osaamista voidaan laajentaa myös muiden tutkintojen osilla.</p>

Siivoojia on määrällisesti paljon työttömänä (myös pitkäaikaistyöttömiä). Työvoiman tarve ja tarjonta eivät kohtaa. Alalla on myös paljon ulkomaalaista työvoimaa. Siivoojille on oltava oman alan ammattitaidon varmistavaa/laajentavaa koulutusta.

Ammattiryhmässä avustavat keittiötyöntekijät on myös paljon työttömiä. Avustavat ravitsemisalan tehtävät houkuttelevat kuitenkin nuoria ja alan koulutusta kohdennetaan myös nuorille. Oppimismenetelmiin, koulutuksen työelämäläheisyyteen ja jatkumahdollisuuksiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Yrittäjäkoulutus

Yrittäjäkoulutukseen valittujen osuus on ammatilliseen työvoimakoulutukseen valituista laskettuna reilu kymmenesosa. Koulutukseen on ollut keskimäärin vähemmän hakijoita kuin muuhun ammatilliseen koulutukseen. Vaikuttavuus työttömiksi jääneiden mittarilla oli keskimääräistä heikompi.

Työvoimakoulutuksena toteutettavaa yrittäjäkoulutusta on hankittu vuodelle 2016 yhteensä 13 100 opiskelijatyöpäivää. Käytössä on yrityksen elinkaarimallin mukainen koulutustarjotin:

- Yritystoimintaa suunnitteleville on tarjolla lyhytkestoista avointa iltakoulutusta.
- Yrityksen perustamispäätöksen tehneille järjestetään pidempää jatkokoulutusta, johon esim. starttirahaa hakeneilla ja saaneilla on mahdollisuus pyrkiä. Korkeakoulututkinnon suorittaneille ja maahanmuuttajille on järjestetty erilliset koulutusryhmät. Lisäksi järjestetään englannin kielisiä ryhmiä.
- Yrityksen käynnistäneille on tarjolla pitkä- ja lyhytkestoista yrittäjäkoulutusta. Pitkäkestoiseen yrittäjäkoulutukseen sisällytetään myös mahdollisuus yrittäjän ammattitutkinnon tai sen osien suorittamiseen.

Yrittäjäkoulutusten tarjonta pidetään samalla tasolla hyödyntäen nykyisten hankintojen puitesopimuksia.

Uudenmaan ELY-keskuksen ja TEM:n työllisyys- ja yrittäjyysosaston suunnittelema nuorten yrittäjyyspajakonsepti on valtakunnallistettu vuonna 2015. Tavoitteena on tukea nuorten yrittäjäksi ryhtymistä kolmeosaisen ohjelman avulla: kartoitus-, koulutus- ja teemajaksot on kilpailutettu ja valtakunnallinen hankintasopimus on tehty vuosille 2015 sekä 2016. Samaa koulutuskonseptia kokeillaan pääkaupunkiseudulla muutoskoulutuksena aikuisille vuoden 2016 ja 2017 aikana.

Yrittäjäkoulutusta voidaan toteuttaa myös osana ammatillista työvoimakoulutusta niin, että koulutuksen opetussuunnitelmaan sisällytetään yrittäjyysosio tai niin, että opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan sisällytetään yrittäjyysosio.

Kesäkuun 2016 lopussa Uudellamaalla sai starttirahaa 1 288 henkilöä, joista 502 ei ollut rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi. Vastaavat luvut olivat vuotta aiemmin 1 694 ja 678 (Työnvälitystilasto, raportti KK15A). Starttirahaa saaneista 1 722 henkilöstä 114 oli alle 25-vuotiaita.

Uudenmaan ammattibarometri, I / 2016

PULAA

Betonirakentajat ja raudoittajat
 Erityisopettajat
 Hammaslääkärit
 Hiitsaajat ja kaasuleikkaajat
 Kiinteistöhuollon työntekijät
 Kirvesmiehet ja rakennuspuusepät
 Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)
 Kotiapulaiset ja -siivoojat
 * Kuulontutkijat ja puheterapeutit
 Lastentarhanopettajat
 Lähihoitajat
 Muurarit ym.
 Muut rakennustyöntekijät
 Myyntiedustajat
 * Puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjät
 Putkiasentajat

Rakennusalan työnohtajat
 Rakennussähköasentajat
 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät
 Sairaanhoidajat ym.
 Sanomalehtien jakajat, lähetit ja kantajat
 Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym.
 Sosiaalityön erityisasiantuntijat
 Suuhygienistit
 Talonrakentajat
 Tarjoilijat
 Toimisto- ja laitossiivoojat ym.
 Tutkimus- ja markkinatutkimushaastattelijat
 * Yleislääkärit
 * Ylihoitajat ja osastonhoitajat
 * Yliääkärit ja erikoislääkärit

YLITARJONTAA

Arkistonhoitajat ja museoalan erityisasiantuntijat
 Biologit, kasvi- ja eläintiet. ym. erityisasiant.
 * Ekonomistit
 Elektr.- ja autom.laitteiden asentajat, korjaajat
 Elektroniikan asiantuntijat
 Elektroniikan erityisasiantuntijat
 * Graafiset ja multimediasuunnittelijat
 Hallinnon ja elinkeinon kehittäm. erityisasiant.
 Henkilöstöhall. erityisasiant. ja urasuunnittelijat
 Hotellin vastaanottovirkailijat
 * Huonekalupuusepät ym.
 ICT-alan erityisasiantuntijat
 * Johdon sihteerit ja osastosihteerit
 * Jälkikäsitteijät ja sitomotyöntekijät
 Kampaajat ja parturit
 Kellosepät, hienomek.laitteiden tekijät, korjaajat
 Kemistit
 Kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat
 Kirjastonhoitajat, informaattikot ym.
 Kirjastotyöntekijät
 Konepuusepät
 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat
 Kuvataiteilijat
 Käytön operaattorit
 Käytön tukihenkilöt
 Laborantit ym.
 Leipurit ja kondiittorit
 Lukion ja peruskoulun yläluokkien opettajat
 * Lähetys- ja audiovisuaaliteknikot
 Maa-, metsä- ja kalatalouden erityisasiantuntijat
 * Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat
 Matemaattikot, aktuaarit ja tilastotieteilijät

Matkatoimistovirkailijat
 Muusikot, laulajat ja säveltäjät
 Muut luokitt. toimisto- ja asiakaspalvelutyöntek.
 Muut taide- ja kulttuurialan asiantuntijat
 Näyttelijät
 Ohjaajat ja tuottajat
 * Painajat
 * Painopinnanvalmistajat
 Pankki- ym. toimihenkilöt
 * Postinkantajat ja -lajittelijat
 Puunjalost. ja kemian prosessitekn. erityisasiant.
 Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.
 Rahoitus- ja sijoitusneuvojat
 Rakennusalan avustavat työntekijät
 Sisustussuunnittelijat ym.
 Sovellusarkkitehdit
 Sovellussuunnittelijat
 Talonrakennuksen arkkitehdit
 Tekniset piirtäjät
 Tiedottajat
 Tieto- ja viestintäteknologian asentajat, korjaajat
 Tietokantasuunnittelijat ja -vastaavat
 Toimistotyön esimiehet
 * Toimittajat
 * Tuote- ja vaatesuunnittelijat
 * Vaatturit, pukuompelijat, turkkurit, hatuntekijät
 Valokuvaajat
 * Verhoilijat
 Yhteiskunta- ja kulttuuritutkijat
 * Yleissihteerit
 Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opettajat
 Ympäristön- ja luonnonsuojelun erityisasiantunt.

Arvio perustuu työ- ja elinkeinotoimistojen näkemyksiin työvoiman kysynnän ja tarjonnan kehityksestä ammattitehtäin. Tilanteet saattavat muuttua nopeastikin. Arvio on tehty maaliskuussa 2016.

* = Paljon pulaa tai ylitarjontaa työnhakijoista

Työmarkkinanäkymä 2015-2020

Ammatit - Uusimaa	Työmarkkina- näkymät		
Polkupyöränkorjaajat ym.	Erittäin hyvä	Ylihoitajat ja osastonhoitajat	Hyvä
Lainsäätäjät	Erittäin hyvä	Kiinteistönvälittäjät ja isännöitsijät	Hyvä
Politiikka- ja suunnittelujohtajat	Erittäin hyvä	Tieto- ja viestintäteknologiajohtajat	Hyvä
Tuote-esittelijät	Erittäin hyvä	Juontajat, kuuluttajat ym.	Hyvä
Höyrykoneiden ja lämmityskattiloiden hoitajat, lämmittäjät ym.	Erittäin hyvä	Jätteenpoltto- ja vedenpuhdistuslaitosten prosessinhoitajat	Hyvä
Muut tekstiili-, turkis- ja nahkatuoteoll. prosessityönt.	Erittäin hyvä	Ympäristön- ja luonnonsuojelun erityis- asiantuntijat	Hyvä
Terveystieteiden johtajat	Erittäin hyvä	Seurakuntatyöntekijät	Hyvä
Turkisten muokkaajat ja nahkurit	Erittäin hyvä	Teollisen valmistuksen ja tuotantotekniikan erityisasiantuntijat	Hyvä
Maa- ja vesirakentamisen erityisasiantun- tijat	Erittäin hyvä	Urheilu-, vapaa-aika- ja kulttuurikeskus- ten johtajat	Hyvä
Muualla luokittelemattomat asiakaspalvelu- työntekijät	Erittäin hyvä	Asianajotoimistot	Hyvä
Linja-asentajat ja -korjaajat	Erittäin hyvä	Rahoitus- ja sijoitusneuvojat	Hyvä
Yhdyskunta- ja liikennesuunnittelijat	Erittäin hyvä	Henkilöstön kehittämisen erityisasiantun- tijat ja kouluttajat	Hyvä
Rakennustoiminnan tuotantojohtajat	Erittäin hyvä	Hautauspalvelutyöntekijät	Hyvä
Urheiluvalmentajat ja toimitsijat	Erittäin hyvä	Julkishallinnon ylimmät virkamiehet	Hyvä
Sovellussuunnittelijat	Erittäin hyvä	Bioanalytikot (terveydenhuolto)	Hyvä
Webmasterit ja -tekniikot	Erittäin hyvä	Maksujenperijät	Hyvä
Tietoverkkotekniikot	Erittäin hyvä	Suoramyyjät	Hyvä
Mainosten jakajat, kengänkiillottajat ym.	Erittäin hyvä	Muut musiikin opettajat	Hyvä
Maa- ja metsätalouden johtajat	Erittäin hyvä	Muut tekniikan erityisasiantuntijat	Hyvä
Ravintolanjohtajat	Erittäin hyvä	Maa- ja vesirakentamisen avustavat työntekijät	Hyvä
Ajo-opettajat	Hyvä	Muut suojele- ja vartiointityöntekijät	Hyvä
Muut tietokanta- ja tietoverkkojen erityis- asiantuntijat	Hyvä	Lupavirkamiehet	Hyvä
Maisema-arkkitehdit	Hyvä	Toimistosihteerit (terveydenhuolto)	Hyvä
Muut yhteiskunnan palvelujen johtajat	Hyvä	Rakentamisen asiantuntijat	Hyvä
Vähittäis- ja tukkukaupan johtajat	Hyvä	Verovalmistelijat ja -tarkastajat	Hyvä
Rahoitus- ja vakuutuspalvelujen johtajat	Hyvä	Erityisopettajat	Hyvä
Johtamisen ja organisaatioiden erityisasi- antuntijat	Hyvä	Vanhustenhuollon johtajat	Hyvä
Lastenhoidon johtajat	Hyvä	Kemianteollisuuden prosessityöntekijät ym.	Hyvä
Järjestöjen johtajat	Hyvä	Maanviljelyn avustavat työntekijät	Hyvä
Sosiaalihuollon johtajat	Hyvä	Hankinta- ja jakelujohtajat	Hyvä
Hallinnon ja elinkeinojen kehittämisen erityisasiantuntijat	Hyvä	Linja-auton- ja raitiovaununkuljettajat	Hyvä
Teollisuuden tuotantojohtajat	Hyvä	Pesulatyöntekijät	Hyvä
Opetusalan johtajat	Hyvä	Siivoustyön esimiehet toimistot, hotellit jne.	Hyvä
Ympäristöterveyden ja työsuojelun eri- tyisasiantuntijat	Hyvä	Hammaslääkärit	Hyvä
Henkilöstöhallinnon avustavat toimisto- työntekijät	Hyvä	Lennonvalvonnan tekniset asiantuntijat	Hyvä
Mainos- ja tiedotusjohtajat	Hyvä	Tuomioistuinelämäntekijät	Hyvä
Tietojärjestelmien ylläpitäjät	Hyvä	Sähkötekniikan asiantuntijat	Hyvä
Pelto- ja avomaanviljelijät	Hyvä	Gallerioiden, museoiden ja kirjastojen tekniset työntekijät	Hyvä

Konduktöörit, lipuntarkastajat ym.	Hyvä	Sovellusarkkitehdit	Normaali
Asianajajat	Hyvä	Luontais- ja vaihtoehtohoitajat	Normaali
Lainopilliset avustajat ja järjestöalan asiantuntijat	Hyvä	Sairaanhoidajat ym.	Normaali
Kiinteistöhuollon työntekijät	Hyvä	Työkaluntekijät ja lukkosepät	Normaali
Sosiaaliturvaetuuksien käsittelijät	Hyvä	Konetekniikan asiantuntijat	Normaali
Muut palvelualojen johtajat	Hyvä	Psykologit	Normaali
Henkilö-, taksi- ja pakettiautonkuljettajat	Hyvä	Yleislääkärit	Normaali
Sosiaalityön erityisasiantuntijat	Hyvä	Lentoemännät, purserit ym.	Normaali
Muut taiteilijat	Normaali	Ammatillisen koulutuksen opettajat	Normaali
Mallit	Normaali	Konferenssi- ja tapahtumajärjestäjät	Normaali
Henkilöstöhallinnon erityisasiantuntijat ja urasuunnittelijat	Normaali	Komisariat ja ylikonstaapelit	Normaali
Informaatiopisteen asiakasneuvojat	Normaali	Yliääkärit ja erikoislääkärit	Normaali
Henkilöstöjohtajat	Normaali	Tilasto-, rahoitus- ja vakuutusalan toimistotyöntekijät	Normaali
Myynti-insinöörit ja lääke-esittelijät (pl. ICT)	Normaali	Muut fysiikan, kemian ja teknisten alojen asiantuntijat	Normaali
Voimalaitosten prosessinohitajat	Normaali	Työnvälittäjät	Normaali
Vesiliikenteen perämiehet ja päälliköt	Normaali	Kirjastotyöntekijät	Normaali
Televiestinnän tekniset asiantuntijat	Normaali	Keittiöpäälliköt	Normaali
Johdon sihteerit ja osastosihteerit	Normaali	Tulli- ja rajavirkamiehet	Normaali
Laskentatoimen erityisasiantuntijat ja tilintarkastajat	Normaali	Hotellinjohtajat	Normaali
Kuulontutkijat ja puheterapeutit	Normaali	Lattianpäällystystyöntekijät	Normaali
Toimisto- ja laitossiivoojat ym.	Normaali	Jätteiden lajittelijat	Normaali
Sähkötekniikan erityisasiantuntijat	Normaali	Kuljetuksen toimistotyöntekijät	Normaali
Lastentarhanopettajat	Normaali	Muut liike-elämän asiantuntijat	Normaali
Peruskoulun alaluokkien opettajat	Normaali	Tutkimus- ja markkinatutkimushaastattelijat	Normaali
Vedonvälittäjät, bingo- ja kasinopelin hoitajat ym.	Normaali	Rakennuspuhdistajat ja nuohoojat	Normaali
Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opettajat	Normaali	Talousjohtajat	Normaali
Kaupänvälittäjät	Normaali	Tietoverkkojen erityisasiantuntijat	Normaali
Käytön operaattorit	Normaali	Fysioterapeutit ym.	Normaali
Ekonomistit	Normaali	Vartijat	Normaali
Kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijat	Normaali	Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym.	Normaali
Terveys- ja työsuojelutarkastajat	Normaali	Opinto-ohjaajat ja muut opetuksen erityisasiantuntijat	Normaali
Kartoituksen ja maanmittauksen erityisasiantuntijat	Normaali	Yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatuksen harjoittajat	Normaali
Muut luokittelemattomat terveydenhuollon erityisasiant.	Normaali	Farmaseutit	Normaali
Luokittelijat ja laaduntarkkailijat (pl. ruoat ja juomat)	Normaali	Opetusmenetelmien erityisasiantuntijat	Normaali
Arkistonhoitajat ja museoalan erityisasiantuntijat	Normaali	Muut muualla luokittelemattomat työntekijät	Normaali
Sisustussuunnittelijat ym.	Normaali	Lastenhoitotyöntekijät	Normaali
Muut terveydenhuoltoalan työntekijät	Normaali	Matematiikot, aktuaarit ja tilastotieteilijät	Normaali
Tiedottajat	Normaali	Elektroniikan erityisasiantuntijat	Normaali
Tutkimus- ja kehitysjohtajat	Normaali	Jarru-, turvalaite- ja vaihdetyöntekijät	Heikko
Laivojen konepäälliköt ja -mestarit	Normaali	Käytön tukihenkilöt	Heikko
Kansimiehistö ym. vesiliikenteen työntekijät	Normaali	Metsätalousteknikot	Heikko
Postinkantajat ja -lajittelijat	Normaali	Myynti- ja markkinointijohtajat	Heikko
Muut kieltenopettajat	Normaali	Palkanlaskijat	Heikko
		Kirjastonhoitajat, informaatiikot ym.	Heikko
		Kalastajat	Heikko

Lääketeollisuuden kuvantamis- ja laitetekniikan asiantuntijat	Heikko	Matkaoppaat	Heikko
Rahoitusanalytikot	Heikko	Maansiirtokoneiden ym. kuljettajat	Heikko
Arvioitsijat ja vahinkotarkastajat	Heikko	Maa- ja metsätaloustyökoneiden kuljettajat	Heikko
Kellosepät ja muut hienomek. laitteiden tekijät ja korjaajat	Heikko	Nosturinkuljettajat	Heikko
Poliisit	Heikko	Geologit ja geofyysikot	Heikko
Koulunkäyntiavustajat	Heikko	Taloushallinnon toimistotyöntekijät	Heikko
Myyväläesimiehet	Heikko	Pankki- ym. toimihenkilöt	Heikko
Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät	Heikko	Huolitsijat, tulli- ja laivanselvittäjät	Heikko
Eläintenhoitajat ja lemmikkieläinten trimmaajat	Heikko	Luotto- ja laina-asiantuntijat	Heikko
Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)	Heikko	Kaivosteollisuuden, metallurgian ym. erityisasiantuntijat	Heikko
Meteorologit	Heikko	Teollisuuden työnjohtajat	Heikko
Tuotannon valmistelijat	Heikko	Kirjailijat ym.	Heikko
Sisäänostajat	Heikko	Maa- ja kalatalousteknikot	Heikko
Lähihoitajat	Heikko	Myyjät	Heikko
Lennonjohtajat	Heikko	Sairaankuljetuksen ensihoitajat	Heikko
Vakuutusalan palvelumyyjät	Heikko	Puunjalostuksen ja kemian prosessiteknikan erityisasiantuntijat	Heikko
Iskuporaajat ja syväkairaajat	Heikko	Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät	Heikko
Rakennussähköasentajat	Heikko	Paperimassan, paperin ja kartongin valm. prosessityöntekijät	Heikko
Palomiehet	Heikko	Muut luokitt. toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	Heikko
Kemian prosessiteknikan asiantuntijat	Heikko	Muut luokittelemattomat terveydenhuollon asiantuntijat	Heikko
Metsurit ja metsätyöntekijät	Heikko	Panostajat ja räjäyttäjät	Heikko
Konetekniikan erityisasiantuntijat	Heikko	Muut julkishallinnon valmistelu- ja valvontavirkamiehet	Heikko
Suutarit ym.	Heikko	Myyntiedustajat	Heikko
Kahvila- ja baarimyyjät	Heikko	Kattoasentajat ja -korjaajat	Heikko
Veturinkuljettajat	Heikko	Lentokapteenit ja -perämiehet	Heikko
Maatalous- ja teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat	Heikko	Konehiojat, kiillottajat ja teroittajat	Heikko
Fyysikot ja astronomit	Heikko	Koru- ja muut tekstiiliompeelijat	Heikko
Tekstinkäsittelijät	Heikko	Soittimien tekijät ja virittäjät	Heikko
Ympäristötekniikan erityisasiantuntijat	Heikko	Laborantit ym.	Heikko
Muut sähköasentajat	Heikko	Toimittajat	Heikko
Valokuvatuotteiden valmistuksen prosessityöntekijät	Heikko	Proviisorit	Heikko
Muut teollisuustuotteiden kokoonpanijat	Heikko	Suuhygienistit	Heikko
Huoltamotyöntekijät	Heikko	Vanginvartijat	Heikko
Kääntäjät, tulkit ja muut kielitieteilijät	Heikko	Putkiasentajat	Heikko
Puhelinvaihteenhoitajat	Heikko	Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanijat	Heikko
Rakennusalan työnjohtajat	Heikko	Puhelinpalveluneuvoajat	Heikko
Talonrakentajat	Heikko	Liikunnan ja vapaa-ajan ohjaajat	Heikko
Rahdinkäsittelijät, varastotyöntekijät ym.	Heikko	Web- ja multimediakehittäjät	Heikko
Betonituote- ym. teollisuuden prosessityöntekijät	Heikko	Kuorma-auton ja erikoisajoneuvojen kuljettajat	Heikko
Avustavat puutarhatyöntekijät	Heikko	Muut hallintojohtajat ja kaupalliset johtajat	Heikko
Upseerit	Heikko	Kumituoteteollisuuden prosessityöntekijät	Heikko
Historioitsijat, politiikan tutkijat ja filosofit	Heikko	Tekniset piirtäjät	Heikko
Vastaanoton ja neuvonnan hoitajat	Heikko	Lukion ja peruskoulun yläluokkien opettajat	Heikko
Arkistotyöntekijät	Heikko	Ravitsemusalan erityisasiantuntijat	Heikko
Lähetys- ja audiovisuaaliteknikot	Heikko		

Varastonhoitajat ym.	Heikko	Lasi- ja keramiikkateollisuuden uunienhoitajat	Erittäin heikko
Kemistit	Heikko	Koru-, kulta- ja hopeasepät	Erittäin heikko
Kauppiaat (pienyrittäjät)	Heikko	Muusikot, laulajat ja säveltäjät	Erittäin heikko
Talonrakennuksen arkkitehdit	Heikko	Kassanhoitajat ja lipunmyyjät	Erittäin heikko
Muut valmistusalan avustavat työntekijät	Heikko	Ilmastointi- ja jäähdytyslaitteasantajat	Erittäin heikko
Moottorijoneuvojen asentajat ja korjaajat	Heikko	Kirvesmiehet ja rakennuspuusepät	Erittäin heikko
Jätteiden kerääjät	Heikko	Tarjoilijat	Erittäin heikko
Pakkaus-, pulloitus- ja etiköintikoneiden hoitajat	Heikko	Muut luokitt. henkilökohtaisen palvelun työntekijät	Erittäin heikko
Kaivosteollisuuden ja metallurgian asiantuntijat	Heikko	Lasinasentajat	Erittäin heikko
Toimistotyön esimiehet	Heikko	Muut muualla luokittelemattomat prosessityöntekijät	Erittäin heikko
Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat	Heikko	Metalliteollisuuden prosessityöntekijät	Erittäin heikko
Hammas- ja apuvälineteknikot	Heikko	Eläinlääkärit	Erittäin heikko
Hotellin vastaanottovirkailijat	Heikko	Betonirakentajat ja raudoittajat	Erittäin heikko
Muut lainopilliset erityisasiantuntijat	Heikko	Painopinnanvalmistajat	Erittäin heikko
Kamppaajat ja parturit	Heikko	Teollisuusompelijat	Erittäin heikko
Kätilöt	Heikko	Valokuvaajat	Erittäin heikko
Arvopaperi- ja valuuttakauppiaat	Heikko	Verhoilijat	Erittäin heikko
Tieto- ja viestintäteknikan myynnin erityisasiantuntijat	Heikko	Paperituoteteollisuuden prosessityöntekijät	Erittäin heikko
Papit ym. uskonnollisen elämän erityisasiantuntijat	Heikko	Jälkikäsitteijät ja sitomotyöntekijät	Erittäin heikko
Ohjaajat ja tuottajat	Heikko	Muut taide- ja kulttuurialan asiantuntijat	Erittäin heikko
Puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjät	Heikko	Pikaruokatyöntekijät	Erittäin heikko
Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	Heikko	Painajat	Erittäin heikko
Aliupseerit	Heikko	Muut taideaineiden opettajat	Erittäin heikko
Avustavat keittiötyöntekijät	Heikko	Urheilijat	Erittäin heikko
Yleissihteerit	Heikko	Tuote- ja vaatesuunnittelijat	Erittäin heikko
Tanssitaiteilijat ja koreografit	Heikko	Ajoneuvojen pesijät	Erittäin heikko
Koneenasettajat ja koneistajat	Heikko	Kaivos- ja louhostyöntekijät	Erittäin heikko
Biologit, kasvi- ja eläintieteilijät ym. erityisasiantuntijat	Heikko	ICT-alan erityisasiantuntijat	Erittäin heikko
Optikot	Heikko	Ahtaajat ja trukinkuljettajat ym.	Erittäin heikko
Tieto- ja viestintäteknologian asentajat ja korjaajat	Heikko	Ohutlevysepät	Erittäin heikko
Koodaajat, oikolukijat ym.	Heikko	Matkatoimistovirkailijat	Erittäin heikko
Tietokantasuunnittelijat ja -vastaavat	Heikko	Elektroniikka- ja automaatiolaitteiden asentajat ja korjaajat	Erittäin heikko
Paksulevysepät ja rautarakennetyöntekijät	Heikko	Muotin- ja keernantekijät	Erittäin heikko
Hyllyjen täyttäjät	Heikko	Kotiapulaiset ja -siivoojat	Erittäin heikko
Lentokoneasantajat ja -korjaajat	Heikko	Graafiset ja multim mediasuunnittelijat	Erittäin heikko
Elektroniikan asiantuntijat	Heikko	Muurarit ym.	Erittäin heikko
Metallien teolliset päällystäjät ja viimeistelijät	Heikko	Rappaajat	Erittäin heikko
Muovituoteteollisuuden prosessityöntekijät	Heikko	Luonnontieteen tekniset asiantuntijat	Erittäin heikko
Toimitusjohtajat ja pääjohtajat	Heikko	Tallentajat	Erittäin heikko
Toimistoavustajat	Heikko	Leipurit ja kondiittorit	Erittäin heikko
Tilastointi- ja matematiikka-asiantuntijat	Heikko	Sepät	Erittäin heikko
Maa-, metsä- ja kalatalouden erityisasiantuntijat	Heikko	Sanomalehtien jakajat, lähetit ja kantajat	Erittäin heikko
Kosmetologit ym.	Erittäin heikko	Sovellusohjelmoijat	Erittäin heikko
		Muut rakennustyöntekijät	Erittäin heikko
		Muut ohjelmisto- ja sovelluskehittäjät	Erittäin heikko

Hitsaajat ja kaasuleikkaajat	Erittäin heikko	Ruiskumaalajat ja -lakkaajat	Erittäin heikko
Liha- ja lypsykarjan sekä muiden kotieläinten kasvattajat	Erittäin heikko	Rakennusalan avustavat työntekijät	Erittäin heikko
Sotilasammattihenkilöstö	Erittäin heikko	Yhteiskunta- ja kulttuuritutkijat	Erittäin heikko
Kemianteollisuuden prosessinhoitajat	Erittäin heikko	Vaatturit, pukuompelijat, turkkurit ja hatuntekijät	Erittäin heikko
Puutarhurit, kasvihuoneviljelijät ja -työntekijät	Erittäin heikko	Kuvataiteilijat	Erittäin heikko
Huonekalupuusepät ym.	Erittäin heikko	Lihanleikkaajat, kalankäsittelijät ym.	Erittäin heikko
Käsinpakkajat	Erittäin heikko	Kioski- ja torimyyjät	Erittäin heikko
Baarimestarit	Erittäin heikko	Kivenhakkaajat ja -leikkaajat ym.	Erittäin heikko
Rakennusmaalarit ym.	Erittäin heikko	Muut muualla luokittelemattomat myynti-työntekijät	Erittäin heikko
Näyttelijät	Erittäin heikko	Satunnaistöiden tekijät	Erittäin heikko
Eristäjät	Erittäin heikko	Konepuusepät	Erittäin heikko
Puu- ja sahatavaran prosessityöntekijät	Erittäin heikko		

lähde: ForeAmmatti, heinäkuu 2016

*jos työllisiä on alle 50 arviota ei ole esitetty

*Työmarkkinanäkymä:

Erittäin hyvä tai Hyvä => uusia työpaikkoja ennustetaan olevan enemmän kuin uusia työnhakijoita.

Erittäin heikko tai Heikko => uusia työnhakijoita ennustetaan olevan enemmän kuin uusia työpaikkoja.

Normaali => määrät ovat lähes yhtä suuria.

Arviossa työpaikkoja syntyy mm. eläköitymisestä, ammatin vaihdoksis-
ta ja työnantajien kasvaneesta työvoiman tarpeesta.

Työnhakijaryhmiä ovat esim. kouluista valmistuvat nuoret, työttömät ja
alueelle muuttavat.

HUOM! Talouden nopeat käännteet vaikuttavat nopeastikin kilpailutilan-
teeseen. Tässä esitetty arvio on tämän hetken arvio tulevasta kehityk-
sestä, mistä tulevaisuus voi poiketa merkittävästikin.

Yhteishankintakoulutukset ja F.E.C.-koulutukset

A) Yhteishankintakoulutukset

Työvoimakoulutus voidaan toteuttaa yhdessä yhden tai usean työnantajan, yrittäjäksi aikovan henkilön toimeksiantajan tai yrittäjyysoikeudet luovuttavan yrityksen kanssa siten, että tämä osallistuu koulutuksen rahoittamiseen yhdessä TE-viranomaisen kanssa.

Koulutusta voidaan hankkia määrätyn työnantajan palvelukseen tuleville tai palveluksessa oleville työntekijöille taikka vuokratyöntekijöille. Lisäksi koulutuksiin voivat osallistua yrittäjiksi aikovat tai henkilöt, joiden on tarkoitus harjoittaa yritystoimintaa hankkimalla yrittäjyysoikeudet toiselta yritykseltä. Myös yrittäjänä toimiva henkilö voi osallistua koulutukseen. Tällöin TE-hallinnon maksama osuus yrittäjän koulutuksen hankintahinnasta on de minimis -tukea (De minimis –menettely on kuvattu työ- ja elinkeinoministeriön ohjeen TEM/871/00.03.05.02/2015 7 luvussa 6 §:n ohjeessa). Linkki ohjeeseen:

https://www.finlex.fi/data/normit/42135-TEM871Ohje_julkisesta_ty_voima_ja.pdf

Yritys tai muu yhteisö voi edustaa itsensä lisäksi muita työnantajia, jos niin on erikseen sovittu.

Mahdollistamalla yritysten ja muiden yhteisöjen osallistuminen työvoimakoulutuksen rahoitukseen on pyritty parantamaan edellytyksiä työmarkkinalähtöiseen ja yhteisvastuulliseen koulutuksen toteutukseen sekä samalla avaamaan mahdollisuuksia koulutuksen rahoituspohjan laajentamiseen.

Yhteishankintakoulutusten prosessien sujumiseksi ELY-keskuksen asiantuntija käy työnantajan vastuuhenkilön kanssa neuvottelun yrityksen kehittämistarpeista ja koulutustoiveista ennen työnantajan virallista yhteishankintaesitystä. Neuvottelu hoidetaan tapaamisina sekä tarvittaessa puhelimitse tai sähköpostilla. Tarkoituksena on käynnistää prosessiksi ne koulutustarpeet, jotka sopivat yhteishankintakoulutusten toteuttamiseen, ovat työvoimapolitiisesti perusteltuja ja tarkoituksenmukaisia määrärahojen puitteissa järjestää. Erityisesti TäsmäKoulutuksen sopivuutta mietittäessä on tarpeen kartoittaa sopiiko yrityksen tilanteeseen mahdollisesti paremmin yrityksen kehittämispalvelu kuin koulutus.

RekryKoulutus

- RekryKoulutus räätälöidään aina työnantajien tarpeisiin ja opiskelijat saavat pätevyyden tiettyyn ammattiin tai työtehtävään. RekryKoulutus voidaan suunnitella myös yhteistyössä useamman työnantajan kanssa. Koulutuksen hyväksytysti suorittaneet työllistyvät yrityksen tai esim. vuokratyövoimaa tarjoavan työnantajan palvelukseen. Vaihtoehtoisesti henkilöt voivat työllistyä yrittäjinä toimeksiantosuhteeseen työnantajaosapuolen kanssa.
- RekryKoulutus on työelämälähtöistä ja sen tavoitteena voi olla perus-, lisä-, täydennys- tai ammatinvaihtoon tähtäävä koulutus. Koulutukseen sisältyy sekä tietuopuolista opetusta että ohjattua työssäoppimista. Koulutuksen vähimmäiskesto on 10 koulutuspäivää. Pääsääntöisesti koulutus kestää 4 – 8 kk, keskiarvopituuden ollessa noin 6 kk. Tavanomaista, työnantajan kustannettavaksi kuuluvaa perehdytys- ja henkilöstökoulutusta ei voida toteuttaa RekryKoulutuksena.
- Opiskelijavalinta tehdään aina yhteistyössä työnantajan kanssa ja siinä voidaan käyttää myös muita asiantuntijoita. Valintaan voidaan liittää myös soveltuvuuden arviointia ja testejä.
- RekryKoulutuksessa työnantaja(t) maksaa 30 % ja työ- ja elinkeinohallinnon hankintayksikkö maksaa 70 % koulutuspalvelun myyjän tarjouksen ja hankintasopimuksen mukaisesta, arvonlisäverottomasta kokonaishinnasta.

TäsmäKoulutus

- TäsmäKoulutusten kohderyhmänä ovat ensisijaisesti Pk-yritykset ja niiden henkilöstö. Yritysverkostoille järjestettävissä koulutuksissa voidaan mukaan ottaa myös suuryritys, kun sen osallistumisesta on mukana oleville pk-yrityksille hyötyä (esim. alihankintaverkostot). Lomautustilanteissa TäsmäKoulutusta voidaan järjestää myös suuryrityksille sekä julkisyhteisöjen henkilöstölle.

- TäsmäKoulutuksena ei järjestetä tutkintotavoitteista koulutusta, koska siihen on olemassa oppisopimuskoulutusjärjestelmä. TäsmäKoulutuksen tavoitteena on vastata henkilöstön osaamisen kehittämistarpeisiin, jotka johtuvat yrityksen todellisesta muutostilanteesta. Työnantajat vastaavat itse työsuhteisten henkilöidensä osalta lainsäädännön vaatimuksista johtuvien koulutustarpeiden toteuttamisesta henkilöstökoulutuksena, esim. luvat, direktiivit, kortit jne.
- TäsmäKoulutuksessa työnantaja(t) ja työ- ja elinkeinohallinnon hankintayksikkö maksavat koulutuspalvelun myyjän tarjouksen ja hankintasopimuksen mukaisen arvonlisäverottoman kokonaishinnan yrityskoon perusteella porrastetun mallin mukaisesti. Maksuosuudet löytyvät linkistä http://www.te-palvelut.fi/te/fi/erikoissivut/yhteishankinta_rahoytus/index.html

MuutosKoulutus

- MuutosKoulutuksella yritys voi kantaa vastuuta työntekijöidensä tulevaisuudesta silloin, kun yritys joutuu tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomaan henkilöstöään. MuutosKoulutus soveltuu myös tilanteisiin, joissa henkilöstöä lomautetaan toistaiseksi ja paluu aiempaan työhön on epävarmaa.
- MuutosKoulutuksella autetaan irtisanottuja työntekijöitä löytämään uusi ammatti tai työpaikka. Koulutus tähtää myös työnhakuvalmiuksien parantamiseen. Koulutusohjelma räätälöidään aina osallistujien tarpeiden mukaan. Koulutuksen vähimmäiskesto on 10 koulutuspäivää. Pääsääntöisesti koulutus kestää 1 – 3 kk, keskiarvopituuden ollessa noin 2 kk. Tavanomaista, työnantajan kustannettavaksi kuuluvaa perehdytys- ja henkilöstökoulutusta ei voida toteuttaa MuutosKoulutuksena.
- Opiskelijavalinta tehdään aina yhteistyössä työnantajan kanssa.
- Irtisanomistilanteissa yhteistoimintaa työnantajan, työntekijöiden sekä työ- ja elinkeinohallinnon välillä säätelee muutosturvaa koskeva lainsäädäntö.
- MuutosKoulutuksen rahoittavat työnantaja sekä työ- ja elinkeinohallinto yhdessä. Työnantajan maksuosuus on 20 % arvonlisäverottomasta kokonaishinnasta.

B) F.E.C-koulutus

- F.E.C-koulutusohjelma (F.E.C. = Further Educated with Companies) on Uudenmaan ELY-keskuksen rekisteröimä tuotemerkki, jonka alla toteutetaan täydennyskoulutusta yhteistyössä koulutusorganisaatioiden ja yritysten kanssa. F.E.C-koulutusohjelmien tavoitteena on osallistujien nopea työllistämisen. Koulutus on suunnattu korkeasti koulutetuille tai pitkään asiantuntijatehtävissä olleille työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille. F.E.C-koulutusohjelmat ovat kestoaltaan 5 - 7 kk, keskiarvopituuden ollessa 6 kk.
- F.E.C-koulutusmallin mukaiset koulutukset ovat luonteeltaan rekrytoivaa ammatillista täydennyskoulutusta, jonka työllistymistavoite on vähintään 80%. Koulutus suunnitellaan aina hakija- ja yrityslähtöisesti siten, että kouluttaja sovitaa yhteen eri osapuolten tarpeet eli ns. määtsää opiskelijat yrityksiin. Opiskelija-yritysparien on oltava valmiina ennen koulutuksen alkamista.
- Koulutus koostuu tietopuolisesta, pääasiassa lähiopiskeluna toteutettavasta opiskelusta sekä yritystyöskentelyjaksosta, jonka ohjaus suunnitellaan huolellisesti. Kouluttajan puolelta opiskelijan työskentelyä yrityksessä tukee tutor ja yrityksen on nimettävä osallistujalle mentor, jonka tehtävänä on edistää osallistujan sijoittumista ja tulevaa työllistymistä yritykseen.
- Yritysten maksuosuus F.E.C-koulutusohjelmissä on noin 1.000 €/kk/opiskelija koko koulutuksen ajalta.
- F.E.C – koulutusohjelmien puitesopimukset on kilpailutettu vuoden 2015 aikana valtakunnallisesti.

